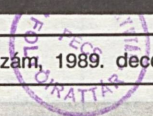

MECSEKI BÁNYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja

XXVII. évfolyam, 38. szám, 1989. december 14. Ára: 4,60 Ft

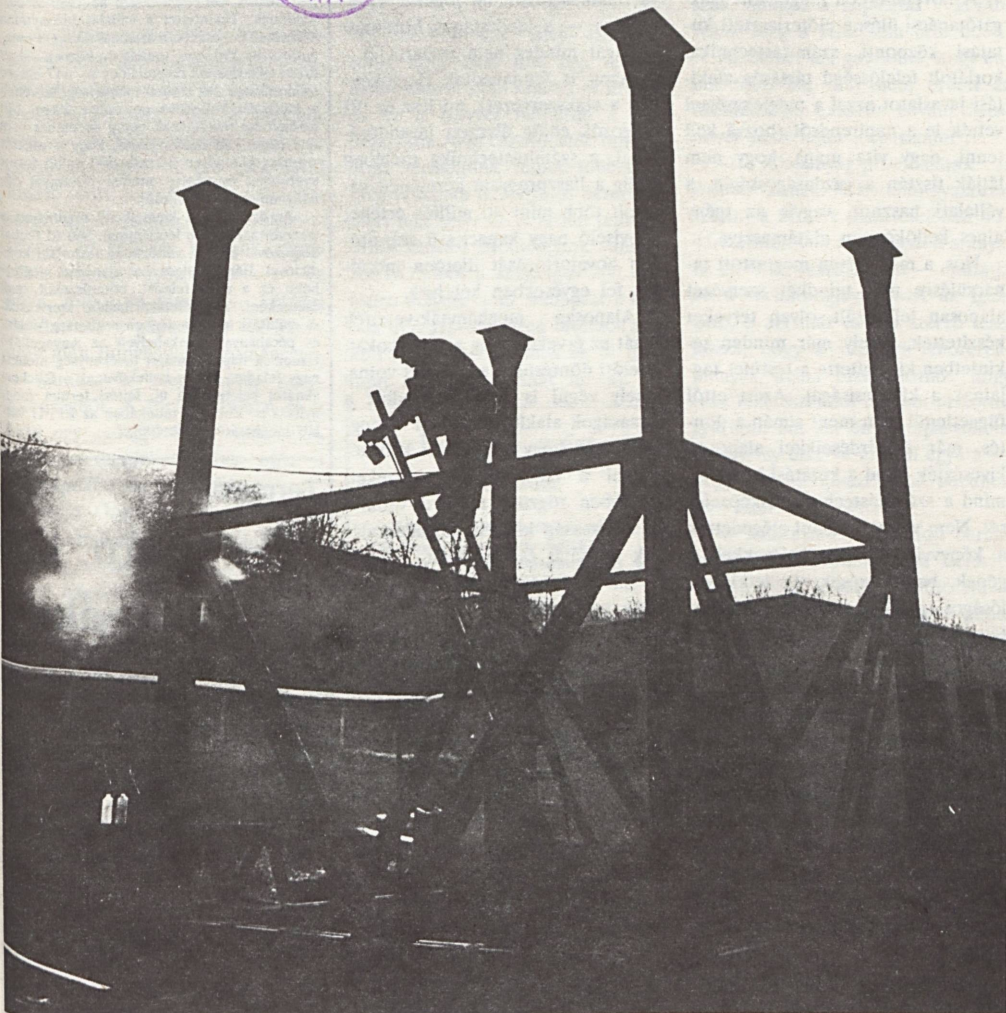

A TARTALOMBÓL

Növekvő kereslet
a METIN iránt
(4. oldal)

Az árbevétel több mint
duplája a tervezettnél
(6. oldal)

Megfogyott és átalakult a
líaszprogram
(7. oldal)

A brikettüzem építőrészlegének dolgozói az új szárító
szállítószalag-rendszerének tartóoszlopait rozsdamentesítik

Fotó: Tóth L.
(Cikk a 3. oldalon)

Új kft-k

Kutatási központ, számítástechnika

A novemberben megtartott igazgatótanács ülésen előterjesztett kutatási központi, számítástechnikai korlátozott felelősségű társaság alakítási javaslatot azzal a megjegyzéssel vették le a napirendről (hozzá kell tenni, nagy vita után), hogy nem látják tisztán a gazdaságosságot, a vállalati hasznot, vagyis az igény nincs kellőképpen alátámasztva.

Nos, a múlt héten megtartott tanácsülésre már mindkét szervezet alaposan felkészült, olyan tervekkel készítették, amely már minden tekintetben kielégítette a testület tagjainak a kíváncsiságát. Azért ettől függetlenül nem ment simán a döntés, már a kérdéseikkel alaposan kivészték mind a kutatási központ, mind a számítástechnika elképzelését. Nem voltak például elégedettek a könyvvizsgálói értékelésekkel, a gépek, berendezések, épületek valószínű (piaci) értékének a meghatározásával, s arra sem kaptak elegendő biztosítékot, hogy a két társüzemi szolgáltatást végző egység szervezeti átalakulásával nem emelkednek jelentősen áraikat a nagyobb nyereség reményében. Hiába bizonygatták az előterjesztők, hogy erre elegendő garancia a társaság irányításában a döntő súlyú vállalati részvétel, amely természetesen megszabja bizonyos mértékig a vállalkozások mozgásterét, nem korlátoz-

va önállóságukat, de jogukat érvényesítve — a tanács tagok bizalmatlanságát mindez nem oszlatta el.

Azon is fennakadtak (legfőképpen a szakszervezet), mi lesz az ott dolgozók eddig élvezett járandóságával, a számítástechnika esetében pedig a liaszprogram keretében vásárolt több mint 40 millió értékű képviselő nagy kapacitású számítógép hovatartozását illetően merültek fel egyesekben kételemek.

Alaposan meghányták-vetették tehát az érveket, meg az indokokat, mielőtt döntésükre sor került volna, amely végül is zöld utat adott a társaságok alakítására azzal a megjegyzéssel, hogy mielőbb el kell készíteni a társasági szerződéseket, amelyben rögzítik majd a vállalat és a társaság közötti megállapodások formáját és elvárásait.

Ezt követően a Mecseki Szénbányák tevékenységi körének bővítését: Komló bányüzemek javasolták, hogy híradástechnikai javítóba- zisuk kihasználása érdekében ezentúl lakossági szolgáltatásokat is kívánának végezni, másrészt Zobákon a konyhát is átveszik a vendéglátó vállalatától, ők akarják működtetni. Az elképzelések szerint, a szakszervezettel egyeztetve minden dolgozónak fizetnek az étkezési hozzájárulást, amelyet szabadon használhatnának fel.

**Több mint 400
milliósi nyereség**

A Külfejtési Üzem teljesítette éves tervét

Minden eddiginél nagyobb feladattal vágott neki a Külfejtési Üzem az 1989-es esztendőnek. Tekintettel a vállalat bizonytalan árbevételi helyzetére, a szakmai tervként meghatározott 590 ezer tonnával év közben — az üzem vállalatának megfelelően — 647 ezerre módosították. Az eredeti mennyiségi tervének a külfejtési kollektíva november 29-re, hőmennyiségi feladatának pedig december 6-ra tett eleget. Ez annyit jelent, hogy a vállalat számára különösen jelentős 400 millió forint nyereséget év végéig minden bizonnyal néhány millióval túltejeszt.

Az üzem ezt a kiemelkedő eredményt a tervezettnél kisebb létszámmal, 360 fő fizikai dolgozóval érte el, változatlan technikai kondícióval. Bár a dolgozókat alaposan megterhelte ez a nagy feladat, pótműszakot csak esetenként, meddőletakarításhoz szerveztek. A szállítási tevékenységben segített a Volán, és pécsbányai munkahelyen az Anyagellátó Üzem. A napi termelési tevékenység mellett nagy feladata volt a kollektívának a Rückerkánától keletre eső új, fejtes terület megnyitása is. Ebben a munkában az ÉPFU vállalt meghatározó szerepet.

Termelés

Továbbra is tervszint alatt

A Mecseki Szénbányák számára december első hete sem hozott jelentős javulást a széntermelési eredményekben, mivel a Külfejtési Üzem kivételével valamennyi gazdálkodó egység elmaradt időarányos feladatától. Komló Bányüzem december 1. és 7. között 92,7 százalékot, a Pécsi Bányüzem 87,5 százalékot, az Északi Bányüzem 83,5 százalékot ért el. A Külfejtési Üzem viszont azt követően, hogy november 29-re teljesítette 590 ezer tonna éves tervét, újabb 12 526 tonnát termelt. A vállalati teljesítés december első hetében 90,7 százalék. Ez csaknem 5000 tonna lemaradást jelent. A Nagymányoki Brikettüzem, értékesítési gondok miatt, továbbra is csökkentett ütemben dolgozik, ezért csupán 64,2 százalékra tett eleget feladatának.

MECSEKI Bányász

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja. Felelős szerkesztő: BÉKÉSSY GÁBOR. Szerkesztőség: 7629 Pécs, Komját A. u. 5. (Mecseki Szénbányák központja). Telefon: 11-337 (Pécs), üzemi: 13-40; 13-41 (Pécs). Kiadja: a Mecseki Szénbányák, 7629 Pécs, Komját A. u. 5. Felelős kiadó: RESZLER ZOLTÁN személyzeti és szociális igazgató. Készült a TEMPORG Kiszöveketző nyomdájában (Pécs, Somogyi Béla u. 2.). Felelős vezető: DR. KÁLLAI SÁNDOR. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a Mecseki Szénbányák üzemében. Példányonkénti eladási ára: 4,60 Ft. Évi előfizetési díja: 120 Ft. Index: 25 917. Engedélyszám: III. ÜLV/13/BA/1987. ISN 0134-0956

Borúra ború a brikettgyárban

Mi lesz veled, Nagymányok?

Ha Nagymányok — akkor biztos siker — fogalmazhatnánk meg az elmúlt korok termelési képét. Az év végi hajrá éppen csak elkezdődött a Mecseki Szénbányánál, amikor a brikettgyár — általában jó egy hónappal az eszendő vége előtt, bejelentette a tervek teljesítést. S ha nem is dőlhetek kényelmesen hátra a karosszékben a vállalati gazdasági szakemberei, arra azonban kellemes volt gondolni, hogy itt nincsenek lemaradások, és a veszteséges bányauzemek mellett végre tényleges hasznót is felmutathatnak valahonnan. (Ma már a másik biztos „nyerő”, a külfejlesztés fele sem problémamentes...)

— Siralmas a helyzet, az is kérdéses, hogy megmaradunk-e — panaszozza Árpá Lajos az üzem „boszorkánykonyhájá”-ban, a prémiumban. — A bizonytalanság azért is szomorú, mert öt éve még jóval kisebb volt a termelési kapacitásunk, azóta megtörtént a rekonstrukció, új gépeket kaptunk, egyre több brikettet gyárthatnánk — de hova, miből és kinek? — kérdezi indulatosan a gépkezelő, aki 31 év után idén Bonyhádon a zománcgyári munkát is megkóstolta kényeztetésből. A forró bitumen és a szén egy „gőzgyűrőben” keveredik, ahonnan megfelelő hűtés után a préggépekbe kerül az anyag.

Wurst Gáspár, az I. egység kezelője reménykedik. A kemény télben — amely meghozza a brikett utáni nagyobb keresletet, s abban is, hogy eljön az az idő, amikor újból folyamatosan három műszakban és hétvégén is lesz lehetőségük a termelésre, a pénzkeresésre, mert a 8-9 ezer forintos bruttó fizetés egyre kevesebbet ér...

— A hét szűk eszendő Nagymányokon vajon mennyi lesz? — tesz fel a kérdést egyelőre csak önmagának az üzemvezetői irodába menet.

— Ezekből a gondokból még hét évre is „futná”, de bízom benne, hogy kevesebb lesz — hallom Lovócs István üzemvezetőtől. — Tavaly rekorddal (482 000 tonna) zártunk, s az idén is 450 ezret kértőlünk a felső vezetés, bár jeleztük, hogy értékesítési problémáink lesznek. De hogy ekkorák, arra magunk se gondoltunk... A második

negyedévben még arra számítottunk, hogy nem lesz baj, mert a fűtési szezon után emelik az árakat, és ez a helyzet beindítja a piac pezsgését. Arra ösztönöztek minket, hogy termeljünk minél többet — még vasárnap is 300%-os bérért —, mert lesz kereslet... Aztán júliustól óriási eladási problémáink vannak. Az NDK-ból a szükséges 200 ezer tonna helyett — ez Budapestre kell, oda ugyanis csak ilyen bitumen nélküli terméket engednek be — több mint egymillió tonnát hoztak be,

Fukarul mért forintok

Hadd álljon itt néhány tény, minden különösebb kommentár nélkül:

— A Mecseki Szénbányánál az egyik nyereséget produkáló üzem a Nagymányoki Brikettgyár;
— a vállalat árbevételének cca. 28-30 százaléka itt termelődik;
— a tizennégy önelszámoló egység (üzem) közül a töbzsáberek szempontjából a 10. helyen állnak a sorban.

Ugye igaz, hogy azt fizetjük meg, aki értéket termel?

mert a keletnémetek nem tudnak (akarnak? — K. E.) mással fizetni. Ezzel a 4 hazai gyárat tönkretették, amelyek eddig is el tudták látni a honi piacot. A tüzepeken hatalmas készletek jelentek meg, amely az amúgy is fizetéképtelen kereskedelmi cégeket „küldte a padóra”. A bankok ugyanis ezt 28 százalékos kamattal veszik figyelembe, így hát érthető, hogy az új helyzetben a vállalatok nem készleteznek. S hiába volt jelentős árszállítás — 300 Ft/t —, a telítettség miatt a tüzepek

a szerződésben vállalt mennyiséget a többszöri átütemezések ellenére sem vették át...

S jöttek a kényszerintézkedések. Leállt a hétvégi termelés, s a 3/3-as rendből egyet átmenetileg megszüntettek, bér munkát vállaltak a bonyhádi zománcgyárban, s hagyták a létszámot „lekopni”. (Jelenleg 35 emberrel kevesebb dolgozik a tervezettnél.) Bizony volt olyan időszak, amikor a kapacitás a korábbiaknál még a felét sem érte el...

Az ember azt gondolná, hogy ennél több baj már nem érheti az üzemet. Ám Lovócs István ilyenmivel nem lehet „vigasztalni”.

— Alapanyag-problémáink is voltak, vannak. A korábbi gyakorlat szerint a brikett összetételében 40-45 százalék volt a barnaszén aránya, ez most 25 százalék lett — mutatja be a technológiai változást az igazgató. S azt már csak a szerző teszi hozzá, hogy a vállalati laboreredmények hiába bizonyították, hogy csak feketeszenből is lehet brikettet gyártani, ám azt én is tapasztalom — néhány ezer vásárlóval együtt —, hogy ez a „tojásszén” az istennek sem akar meggyulladni...

— Miért nincs elegendő barnaszénünk? — kérdez vissza Lovócs István. — A korábbi szállítóink — pl. Veszprém és Oroslány — adna, de a vállalat nem tud érte fizetni. Sajnos feketeszen — barnaszén barter üzletre sincs kilátás, a veszprémiek nem kérnek tőlünk, s hiába érdeklődik nálunk Tatabánya és Dorog, ők nem tudnak semmivel sem fizetni. Ebben a helyzetben erősen kérdéses, hogy az 1990-es gyártáshoz kért száz ezer tonnát megkapjuk-e egyáltalán. De nem kell ilyen messze menni, a saját alapanyagaink szállításában is (lásd komlói „A”-por) vannak zavarok.

Az ilyen gondok hozzák magukkal a többi is. Mivel senki nem küld portékát a nagymányoki üzembe, nincs elegendő üres vagon sem a szállításra, a kívántnak csak egyharmada áll rendelkezésükre.

(Folytatás a 12. oldalon)

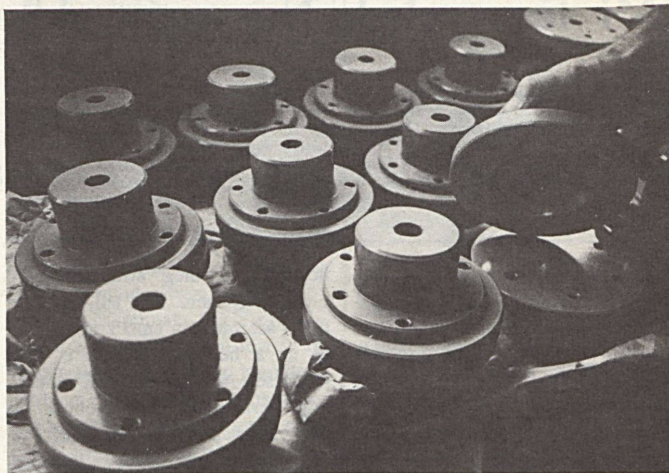
Rövidülni tíz
kilométerrel

Vágatvég

Jó néhány fórumon, sokak szájából hallhattuk, hogy Komló Bányüzemben csökkenteni kell a nyitott vágatok hosszát. Egyes vélemények szerint a mostani 80 kilométer az egyre kisebb termelés mellett 70-re csökkenhetne. A 10 km-nyi vágat felhagyása — a hiedelmekkel szemben — nem az üzemelési (pl. víztelenítés, áthúzó szellőztetés, állapotfenntartás) ráfordítások megszünte miatt jelentene költségmegtakarítást, sokkal inkább a megmenthető anyagok (TH-ívek, sürtített levegős csövek, vízvezeték, vasúti sínek) kiszerezéséből és újbóli hasznosításából adódna. Itt azért érdemes megjegyezni, hogy az anyagokból várható kb. 12 millió forintos hasznot erősen megfaragja a kiszerezéssel járó speciális munkák többlet-költsége.

S hogy miként áll össze ez a 10 kilométer?... A jövő év második felében a III-as aknáknál tönkremenetele miatt feladják, s a VII. szinten kapcsolódó mélyfekű vágatrendszer, a keresztvágatok és maga az akna mintegy 4000 métert jelent. A K-3 koncentráció művelése közeledik a befejezéshez, és 1990-ben a IV. szinten 1000 m-nyi vágatot adhatnak fel. 91-ben a teljes felhagyáskor a III., V. és VIII. szinten további 3000 m felszabadul. A bétai területen a termelés súlypontja a IX.-X. szint közé tevődik, s így kiiktatható a VII. és VIII. szint mélyfekű vágat, ami kb. 1800 métert jelent. A Kossuthot és Zobákot összekötő északi vágat tönkrement és a 700 méternyi szakaszt a továbbiakban nem lehet tartani. A szennyvízvezeték kiváltása után természetesen megszüntetik.

Kevés emberrel nagy nyereség

A félkész tengelykapcsolók a Tauruszból érkező gunibetétekre várnak. Fotó: Tóth L.

Növekvő kereslet a METIN iránt

A „karrier” nyolc éve kezdődött, akkor mutatkozott be a piacon a Mecseki Tanbánya rugalmas tengelykapcsolójával, a METIN-nel. Azóta két hazai és a bagdadi ipari vásáron állították ki az egyre kapósabb alkatrészt, s hála a jó minőségnek, kedvező fogadtatásra talált mindenütt.

Bár tavaly a korántsem kedvező gazdasági körülmények (új adórendszer, nem ösztönző szabályzók) miatt visszaesett a gyártás és a forgalmazás, ám idén lényegesen megélnékült a kereslet, és az első félévben csak e termék mintegy 3 millió forintos árbevételt hozott. Annak ellenére, hogy a Mecseki Tanbánya tele van megrendeléssel, mégis rövid határidőre tudja szállítani a kapós portékát.

A három nagy kohászati óriásvállalat közül a Lenin mintegy ezer METIN-t használ, s a mostoha körülmények között is megbízhatónak, erősnek, strapabírónak bizonyult a sikertermék. De a hűséges vásárlók között találunk malomipari, húsipari cégeket, s ott van a sorban a Nógrádi, Veszprémi és Tatabányai Szénbányák is, sőt idén már a Mecseki Szénbányák is rendelt 20 darabot...

Az Anna-aknai kisüzem alkatrészyártó profilja folyamatosan bővül. Készítenek az MSZB-nek fejtésekben használható, állítható fémfeszékéket — ennek jó keletje van Dorogon és Borsodban is. Az itt előállított légszűrőnek 400–1000 mm közötti átmérőjűek, de ha a vevőknek egyedi igényei vannak, annak is eleget tudnak tenni. Darura szerelhető markoló, elektro-hidraulikus berendezések, a Taurussal közösen gyártott csökondenzátorok található még a széles gyártási skálán. Az utóbbi egyébként zömmel külföldre kerül, és az első hat hónapban több mint 5 millió forintos árbevételt hozott.

A Mecseki Tanbánya szép nyereséget felmutató gazdálkodása minden dicsőretet megérdemel. S még mielőtt valaki ajnároznának értelmeznék az elismerő szavakat, gyorsan elmondjuk, hogy a kisüzemben az összes gépészeti tevékenységet 16 ember végzi!...

Fiatalok és a szakszervezet

Kinek használna a gazdasági különválás?

A kibontakozó demokrácia talán a vállalati szakszervezeti mozgalomban, a különböző érdekeknek megfelelően erőteljes rétegződés indult el. Ennek szellemében alakult meg a Pécsi Bányáüzemben a Liasz alapszervezet, és kezd kibontakozni a fiatalok körében a mozgalmon belüli önállósodási törekvés. Azzal mi is egyetértünk: a fiataloknak és a nyugdíjasoknak egyaránt meg kell teremteni a lehetőséget arra, hogy határozottabban hallathassák szavukat saját érdekeik védelmében, s hogy megfelelő helyet kapjanak a vállalati szakszervezeti munkában. Fenntartásaink vannak viszont az olyan törekvésekkel szemben, amelyek a fiatalok teljes különválását, gazdasági önállóságát szorgalmazzák. Félő ugyanis, hogy ezzel az ifjúság önmagát

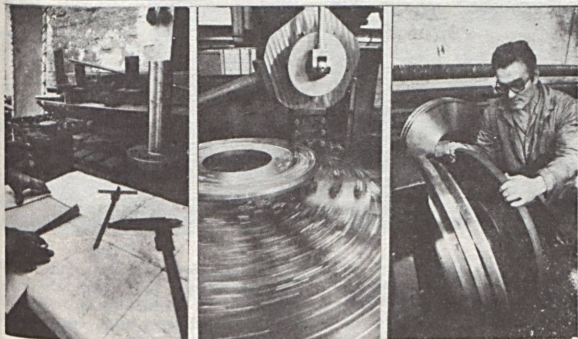
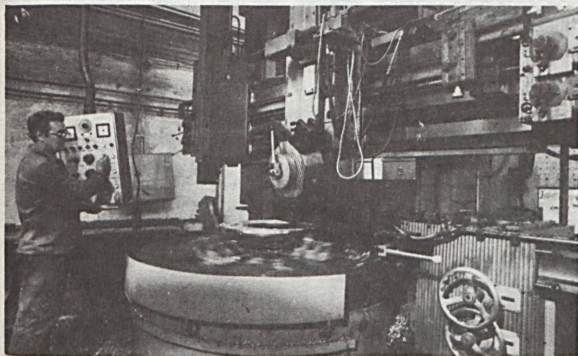
honzá a jelenleginél is nehezebb helyzetbe. Mert abban az esetben jelentősen összeszűkülne az a keret, amely az ő gondjaik megoldását szolgálná. Mint például üdülés, különböző segélyek, kölcsönök, kulturális és sport jellegű támogatás. Bár a szakszervezeti segítség, amely mindennapi gondjaik könnyítését szolgálja, messze nem olyan jelentős, mint amire a fiatalok joggal igényt tartanának, a jelenlegi lehetőségek mellett létszámarányosan mégis ők kapják a legtöbbet.

Azonos munkahelyen a gondok azonos formában jelentkeznek a 29 éves és a 46 éves dolgozóknál. Ilyen megközelítésben ugyanakkor felmerül a kérdés: hány éves korig tartozik majd egy fiatal az egyik közösséghez, mettől kezdődően a másikhoz. Vajon a különválás nem ár-

tana-e súlyosan a mozgalom erejének? Mi történik, ha a dolgozók szembekerülnek a gazdasági vezetőkkel? Egyáltalán szükség van-e külön képviselőre, hiszen a munkahelyi problémák zöménél nem nagyon lehet különbséget tenni az életkori hovatartozás szerint.

A fiataloknak az egységes szakszervezeti mozgalmon belül inkább arra kellene törekedniük, hogy saját aktivistáikon keresztül határozottabban hallassák szavukat az ifjúságot érintő problémák megoldása érdekében. Annak sincs akadálya, hogy dinamizmusukkal, a megújulást hordozó törekvéseikkel különválás nélkül is ők legyenek egy-egy üzenet belüli a mozgalom erejének meghatározói.

V. J.

Egy univerzális szakember

Sok minden kíváncsokra papírra Molnár István esztergályos életéből. Már csak a több mint négy évtizedes Központi Gépüzemhez fűződő pálya főbb állomásainak pusztá felsorolása meghaladná lehetőségeinket.

Az idők folyamán a Pestről Pécsre költözött NB I-es focista kitűnő szakmunkássá érett. A munkamenet érdekében a megkívánt gép mellett látja el maximálisan feladatait.

Felvételeinken történetesen a Karussal esztergagép előtt látjuk őrlőszegmens-gyártás közben.

Fotó: Tóth László

Anyagellátástól — gyártásig, kereskedésig

Az árbevétel több mint a duplája a tervezettnek

Csodák persze nincsenek, ám a kevesebb új értéket felmutató mában egy-egy kiugróan jó teljesítmény, meghökkenítő javulás azért akad. Ezek közé tartozik a Mecseki Szénbányák Anyagellátó Üzemének legújabbkori produkciója, amelyet minden dicsőímnuszál ékebben bizonyítanak a pusztá számok. A „mindenható” üzemi eredménytverben az első hét hónapra 15,4 millió forintot terveztek, ám az Anyagellátó 31,9 millió forinttal, azaz több mint a duplájával zárta az időszakot! Minden létező paraméterben javult a teljesítményük: az anyagköltségben 10,5 millió forint, az elsődleges önköltségben 10,7 millió forint, a bér- és közteherköltség terén 2,7 milliós megtakarítást könyvelhettek el.

Ám a sikert nem adták ingyen, de példájuk azt bizonyítja, hogy az egyre romló körülmények között, a kényszerek szorításában is lehet a tegnapiánál jobban dolgozni. Amikor dr. Varga Sándor üzemvezető tavaly novemberben a vezetői bársonyszékbe került, egy, a változásokra nyitott, az újat befogadni képes kollektívát talált, amely azóta sok mindent megvalósított.

A dolog a hagyományos tevékenység ésszerűsítésével kezdődött, amelynek első fázisában tovább javult a munkaerő-gazdálkodás. Jól példázta ezt, hogy amíg 1988-ban 98-an dolgoztak a raktárakban, addig az idén ezekre a feladatokra 55-en is elegendőnek bizonyultak. A bányászati tevékenység kisebbéde az üzem feladataiban is csökkenést jelentett. A belső létszámfelesleg elbocsátásának elkerüléséért új tennivalókat kellett meghonosítani. Beindult a cernázórészleg, amelyben a felszabaduló saját épületet, a részben meglévő munkaerőt hasznosították.

Az új gondolkodás az Arzenál bolt megnyitásával is tetten érhető. A vállalat első kiskereskedelmi egysége két célt valósíthat meg: általa elérhető, hogy ne csökkenjen az anyagforgalom, új csatornák nyílnak, bővüljenek a külső gazdasági kapcsolatok, és ilyen fontos az is, hogy a lakosságnak eladhatók az elfekvő készletek. Az üzletben minden megvásárolható, ami megtalálható az üzemben. Vasárak, szerszámok, építőanyagok kelnek el a boltban a Tüzipénnél alacsonyabb áron. Az egyre inkább jövedelmező üzlet induláskor napi 15–20 ezer forintos forgalmat bonyolított le, ám ez mára eléri a napi 50–70 ezret. A portékák között megtalálhatóak a faipari részlegben gyártott ajtók is, de más saját készítésű termékek is láthatók a polcokon.

S ha már a faiparnál tartunk, érdemes szólni az itteni változásokról is. Indulásként kerítéslécet, lambériát, kisebb termékeket készítették, ám a jövő az ajtók sorozatgyártásáért.

Ehhez várhatóan új gazdasági formáció kialakítása szükséges, amely szeptembertől kezdődhet.

Ugyancsak az ősz első hónapjában indul meg a kis tételű lakossági szénárufutás. Elsősorban a Komló Szénelőkészítőben keletkező darabos szén értékesítését tervezik, de a kínálatban megtalálható lesz a brikket mellett más, a vállalat bányáiból kikerülő szénfajta is.

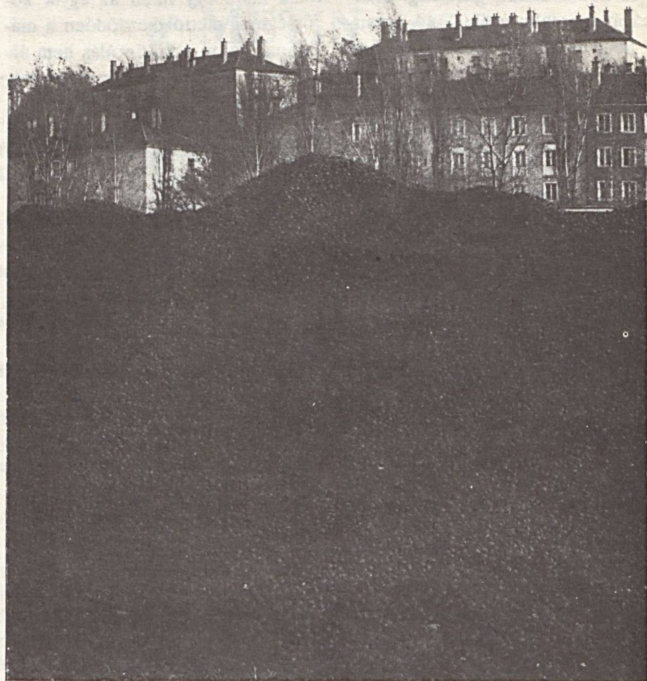
A szolgáltatások terén is lépett az üzem. A szállításban, a belső feladatok mellett új külső piacokat is szereztek. Közülük a legjelentősebb a pécsi KÉV részére történő bitumenzállítás, ami évi 5 millió forintos árbevételt.

Ám ahhoz, hogy a változások életképesek

legyenek, új munkaszervezési, érdekeltiségi formákat kellett bevezetni. Ezt segítette az, hogy az üzemi tervek, a költségek, bérek és az árbevétel szempontjából részlegekre bontották, sőt a gépjárműrészlegnél kocsinként figyelik a bevételt és a kiadást, és mindenütt, ahol az induláshoz képest javulnak az eredmények — növekednek a jövedelmek.

Az üzemben jól tudják, hogy az eddig elért sikerek ellenére nem pihenhetnek a babérokon. Megoldásra vár a magasraktár számítógépes rendszerének kialakítása. A három gép segítségével a megrendeléstől a bevételezésen, nyilvántartáson, kiadáson keresztül a leltározásig minden művelet megoldható lenne a programokon. A továbblépés már csak a komputerek hiányoznak...

K. E.

Az Anyagellátó Üzem új kezdeményezései közül a lakosság körében is hamar híre ment a két hónapja beindult új szolgáltatásnak, a szénértékesítésnek. Igaz, ehhez a sikerhez az első időkben még némi árengedmény is besegített, de a termelő és fogyasztó közt rövidebbre zárt kapcsolat még ezt is gazdaságossá tette. Az üzemen belüli átszervezéssel összeállított háromfős kiszolgálógarda munkáját egy markológép segíti.

Fotó: Tóth L.

A kokszábrándnak vége

Megfogyott és átalakult a liászprogram

A boldog 80-as évek elején, a trösztü „Nagy időkben”, ha a mecseki szénbányászokat kérdezték a fényes jövőről, akkor büszkén és boldogan beszélhettek a „liász”-ról. Nem, nem valami csodaszert, varázslatos, titkos tervet hívtak így, hanem azt a programot, amely az újra izmosodó és minőségi acélt termelő kohászatnak (a Dunai Vasműnek) biztosítja a kokszt. Nos, nézzük csak, mivé lett az 1982-ben megkezdett állami nagyberuházás.

Ma már szó sincs kokszfelfutásról, sőt a dunaújvárosiak 1991-ben köszönik szépen, de nem kérnek belőle. Ábránd maradt az Istvánakna VII. szintjének beindítása, a régi aknapillérek leművelése is. Ma a légből kapott gigantom tervek csúfos mementójaként ott ékelenkedik az új aknatorony (szállítóberendezés nélkül!), s a 2,4 milliárd forintot felemésztő munkák csak 50 százalékos megvalósulást hoztak. Csak ennek befejezéséhez legalább ugyanennyi kellene és minimum 5 esztendő...

Lehet, hogy egyesek szerint erkölcstelen számon kérni egy olyan korban készült terv véghezvitelét, amikor a lengyeleknek repülővel is megérte a szemet szállítani Japánba, ám én mégis ezt teszem, hiszen a hosszú távú gondolkodásra felkészített és abban edződött bányászati és gazdasági szakembereknek Magyarországon tévedni, rossz prognózison alapuló terveket készíteni több mint hiba.

Az 1982 elején aláírt beruházási alapokmányban 22,4 milliárd forint egyszerű felhasználásáról döntöttek. Ebben szerepelt István- és Zobákakna, Vasas fejlesztése, s emellett a pécsi Szénelőkészítő rekonstrukciója. Ám a változások nem kedveztek a grandiózus elképzeléseknek. A Pécsi Bányászteremmel 800 ezer tonnáról előbb 400 ezer, majd 250 ezer tonnára esett vissza, s minden üzemből egyre súlyosabbá

váltak a munkaerőgondok. Vasason sem lesz semmi a nyugati akna teljes felújításából, hiszen a mostani termelésre elegendő a keleti akna is. A komlói területen a bányabeli létesítmények (mozdonyszínek, robanóanyag-raktárak) elkészültek Kossuthon és Bétán, az utóbbi új szellőztetőt kapott, ám Zobákon az ezredfordulóig elegendő a III. szinti szénvagyon, így hát a mostani tervekben a IV. szinti munkák kimaradnak...

A Szénelőkészítőben eddig felhasznált 1,4 milliárd forintból legalább 1,2 milliárdnyi beruházás feleslegessé vált, mert a jövőben nem kell (?) a kokszkoncentrátum. Az elképzelések még 1 millió tonnás pécsi széntermelés felhasználására készültek, sőt a második lépcsőben a komló szénből is itt állítottak volna elő kokszt... A mai terheléssel a folyamatos működés nem biztosított, és a szakaszosság növeli az amúgy is magas költségeket.

Tévedések és hibák is kísérték a „liász” eddigi vívmányait. Elég csak azt számba venni, hogy kimaradt a programból a Küllejtés — arról akkoriban a vállalatnál úgy vélekedtek, hogy 1990-ben befejezik —, a

betervezett műszaki fejlesztés a mélyművelésben is messze elmaradt a várttól. Istvánakna bevégeztetett — bár csak „szüneteltetésről” beszélünk, a bezárást sem „odafenn”, sem „ideleln” nincs, aki kimondja, s azon is érdemes elgondolkozni, hogy egy állami nagyberuházás leállítását kimondhatja-e egy vállalat... Az újhegyi szénelőkészítő rekonstrukciójában a fővállalkozó sem tudta mindig megteremteni az összehangoltságot, jöttek a deviza-problémák, s a világbanki konstrukcióban beszerzett nyugati importgépek más és más (francia, nyugatnémet) termékek, nem egy cégtől beszerzett komplett rendszer.

A gondok nem maradtak ismeretlenek az állami vezetés előtt sem. A liászprogram átirását 1986-ban a tervbizottság eldöntötte és idén újra vizsgálat alá kellett tenni az elképzeléseket. A főbb irányok már kijelöltettek, a finomításokkal a hónap végéig el kell készülnie az MSZB-nek és a liásziródnak. Annyi már most biztos, hogy a vég-ső (?) határidő 2000-re toldott ki, s hogy ezután a program a Mecseki Szénbányák középtávú fejlesztését tartalmazza.

Ma még működőképesek. . .

Romló közbiztonság, kevés rendőr

Romló közbiztonsági helyzet, rendkívül gyorsan szaporodó bűncselekmények mellett, többek között hallhattunk a regionális rendőrállomásokról, a rendőrség átszervezéséről azon a tájékoztatón, amit az új vizsgálati és fogdaépületben bonyolítottak le.

Dr. Gyöngyösi János, a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője szerint a belpolitikai feszültségekkel, zavarokkal teli időszakban erősen megnőtt — majd' 26 százalékkal — az ismertté vált bűncselekmények száma, s a több mint 5800 cselekmény felét a megyeszékhelyen követték el. Aggasztóan emelkedett a társadalmi tulajdon és a magántulajdon ellen elkövetett akciók száma, az előbbi 46,3 százalékkal, az utóbbi közel egyharmaddal. A vikendházak, hétvégi lakások jó célpontot jelentenek a már szervezetté vált bűnözők számára. Persze a „sikerés” betöréshez, rablásához szükséges az állampolgári hanyagság, a nyitott gépkocsik, a szélesre tárt bejárati ajtók, a bűnre csábító nemtörődomség. Idén a vagyon ellen elkövetett bűncselekmények 30 millió forint kárt okoztak, amelynek alig csak egyötödét lehet megtéríteni, mert az elkövetők — éppen a szervezett forma előnyét kihasználva — hamar túladszák a holmikon.

Idén 1792 bűnelkövető vált ismertté, és ezek 40 százaléka először kerül a törvénnyel szembe. A büntetett előéletűek aránya 48 százalék, és külön érdemes megemlíteni a cigány származásúak által elkövetett kirívóan magas bűnözést. Amíg a lakosságnak csak alig az 5 százaléka tartozik ehhez az etnikához, addig az elkövetők majd' egynevede közülük kerül ki. . .

A jobb bűnüldözési és nyomozói munka mellett az állampolgári és szabadságjogok hathatósabb figyelembevétele azt eredményezte, hogy idén lényegesen kevesebb embert tartóztattak le (129-et).

Jelenleg 44 rendőr hiányzik a megyei kapitányság állományából. A kevés fizetés, a társadalom nem kellő megbecsülése miatt nehéz manapság új — és a pályán sokáig megmaradó — magasan képzett rendőrt találni, ám a gondok ellenére a működőképesség biztosított. A technikai feltételek sem éppen rózsásak, kevés a gépjármű, van olyan Lada, amely túl van a 210 000 km-en, és a híradástechnikai park is korszerűsítésre szorul.

Közeledni a lakossághoz, mihamarabb a helyszínen lenni, a város minden pontján hathatósabb bűnmegelőzési munkát folytatni — ilyen célok megvalósítását szorgalmazza azzal a baranyai kapitányság, hogy kísérletképpen Pécs város területén négy rendőrállomást hoz létre. A régi I. és III. kerületben, a belvárosban és Kertvárosban január 1-jével működő objektumok a hatékonyság javítását célozzák meg. A kísérlet eredményeként a személyi állomány 75–80 százaléka „területen”, a város különböző pontjain teljesít szolgálatot. Az új állomások mellett megmaradnak a körzeti megbízotti irodák, a mostani reform azt célozza, hogy a bűnmegelőzés és a felderítés legyen eredményesebb.

A túlzásfolt és korszerűtlen fogda, valamint a mostoha körülmények között működő vizsgálati osztály október közepétől a 85 millió forintos beruházásból készült új, Kilián György utca 5. szám alatti épületben működik. Az európai körülmények lehetővé teszik a korszerű elhelyezést, a biztonsági igények maximális megtartása mellett a vizsgálati osztály munkája is eredményesebbé válhat.

Újítások

Benyújtott újítási javaslatok

Pécsi Bányauzem: 5240. Major László: HP-80 szivattyú vízbeeresztő szelep dugattyú átalakítása.

Külfejtségi Üzem: 5231. Sebők Jenő, Polodnik Zsolt: RÁBA tég. -hoz tengelykapcsoló pedál és hidraulikus munkahengertartóbak készítése. 5232. Bónai László: Ablaktörő lapát felszereléséhez ablaktörő kar átalakítása.

Északi Bányauzem: 5239. Hütter Vilmos, Müller János, Lengyel András: Anyagmozgatás könnyítése gurítóban vitlával.

Anyagellátó Üzem: 5233. Botos Tibor, Tombory László, Pálfalvi György: Lánggal történő hegesztés és vágás kiváltása PB-gázzal. 5234. Pálfalvi György: Új fatéri daru lábhatás futókerkeinél ktg. megtakarítás.

Nagymányoki Brikettüzem: 5235. Szabó Ernő: Tólapos hulladékkihordó.

Igazgatóság: 5229. Szácsi János, Keller János: Komló altárai fürdő vízellátása a városi hálózatról. 5230. Szvatt Zoltán: TH biztosítójék teherbírásának növelése. 5236. Szácsi János, Keller János: Vasas központi épület kábelalagútjának módosítása. 5237. Guth Ferenc: Automatikus készletnedvesítés készletátadó helyeken. 5238. Tordai Attila, Sabjáné Takács Szilvia, Szanati Egnieszka, Buregh Zsuzsanna: Anyagkészlet napi megfigyelésének lehetősége. 5241. Miskolczi Ferenc: EVEK-2. típusú érintésvédelmi ellenőrző készülék. 5242. dr. Varga Győző: Keresetnövekedés biztosítása új munkaszervezési rendszerrel.

Elfogadott javaslatok

Északi Bányauzem: 5198. Szabó Béla 21.: Használaton kívüli SKAT magasztölemezek felhasználása.

Villamos Üzem: 5160. Makk István, Makk Attila: Egyenáramú szállítógépek főmotor védelmének kiegészítése.

Elutasított újítások

5128. TH felfogás és homlokbiztosítás korszerűsítése. 5182. Hidraulikus fatámrahlás kamraféjlesztésben. 5195. RIOLIT-TUFA alkalmazása a radioaktív sugárzások terjedésének levezésére. 5024. Vegyeshajtású légszuszogató gépek biztonságos üzeme. 5222. Jelenleginél hatékonyabb szénlázítási eljárás OSZF és OSzS fejétekben. 4856. Komplex széntelepminősítő műszer.

További fejlődés előtt áll az üzemegészségügy

Nőtt a mozgásszervi megbetegedések száma

A túlhajszolt és strapás életmód, a nehéz fizikai próbatétel, másrészt a vállalat labilis anyagi helyzete miatt egyáltalán nem érdektelen: miként is alakul a Mecseki Szénbányák üzemegészségügyi ellátásának jövője. Erről kérdeztük dr. Reményi Jenő intézményvezető főorvost, valamint arra is kíváncsiak voltunk, hogy látja ezt egy pályakezdő orvos, dr. Fenyő József.

— Mára erősen specializálódott az üzemegészségügy — hallom dr. Reményi Jenőtől. — A vállalat 11 ezer dolgozójának a szervezet alakulásakor 11 üzemorvos állt rendelkezésére. A termelés koncentrációjának alapján Pécsét öt, Komlón hat. Ma az alapellátással párhuzamosan a szakszolgálatok is nagyot fejlődtek. Az üzemi sebészet, pszichiátria, reumatológia mellett az orthopédia, a röntgen és a kislaboratórium is gyarapodott.

Az utóbbi években egyre nagyobb teret kapott a megelőzés, s ezért 1987-ben létrehozták a foglalkozási ártalmak szűrőállomását. A mozgásszervi, zaj- és vibrációs megbetegedések, a foglalkozásból adódó károsodások, a munkaalkalmassági vizsgálatok nagy szakértelmet igényelnek. Idén jelentős próbatétel volt a vállalat mindazon rehabilitáltjainak felülvizsgálata, akiknél további egészség- és munkaképesség-romlást lehetett feltételezni. A több mint 280 ember közül 184-en elérték a nyugdíjazáshoz elegendő rokkantsági fokozatot.

Az üzemegészségügy helyzete és lehetőségei a vállalat átszervezési meggrázkódtatásai közepette is javulnak, az MSZB és a Komló Városi Tanács között a Pécsi úti „tröszt-épület” eladásról folytatott tárgyalások előrehaladott állapotban vannak. Eszerint a városi egészségügy egyes részei beköltöznének az épületbe, ahol továbbra is megmaradna az üzemegészségügyi ellátás.

Szaporohtak a mozgásszervi megbetegedések. A korábbi évekhez képest majd' kétszeresére nőtt az ilyen jellegű megbetegedések száma. S míg a régebbi korok „bányászbetegsége”, a szilikózis — hála a fejlettebb vizes művelési technológiáknak — a felére csökkent, addig előtérbe kerülnek a vibrációs és zajártalmak.

— Egy éve dolgozom az üzemegészségügyben, ez az első munkahelyem az egyetem után — mondja dr. Fenyő József. — Itt szereztem meg a szükséges szakmai tapasztalatok mellett azokat az ismereteket is, amelyek fontosak az emberekkel való foglalkozásban. Hozzá, az üzemorvoshoz zömében föld alatti dolgozók jönnek, s legtöbbször mozgásszervi, derék- és vállizületi, térd- és csípőbántalmak vannak. Sok esetben tapasztalhatóak keringési zavarok, halláskárosodások, vibrációs ártalmak. Ezek a megbetegedések a munka jellegéből erednek, mert akik 15–20 éve dolgoznak bányában, valamelyikkel — sok esetben mindegyikkel — rendelkeznek. A légzőszervi panaszok között az idült hörghurut és a szilikózis a leggyakoribb. Összességében — véleményem szerint — a föld alattiak egészségi áll-

Összrokkantságot kérelmező beteg EKG vizsgálaton
Fotó: Tóth L.

lapota rosszabb az átlagmagyarénál. Ez érződik a táppénzzel járó megbetegedéseknél is, hiszen itt előfordulhat, hogy máshol a munkavégzést nem gátló kisebb betegségek miatt táppénzre kell venni a panaszoszt, mert a bányásztaban komolyabb igénybevételnek van kitéve. Napi 30–35–40 beteg keres fel, ami a téli hónapokban növekedhet. Hétfőn, kedden vannak a legtöbben, csütörtök a legcsendesebb nap. A kevéske tapasztalatom szerint az utóbbi időszakokban megszaporohtak az idegi problémák, a családi megélhetési okok miatt jelentkező pszichés terhelést a 40 év körüliek mellett, sok fiatal sem bírja.

— Kő —

Gyűjtés, orvosi szolgáltatás a rászorulóknak

A társadalmi törődésnek az idők és magatehetetlenek sorsának enyhítéséért a hétköznapiakban kell sokat tenni — summázhatnánk mottóját a megújuló Vöröskeresztnek. A hagyományos kezdeményezések mellett új, karitatív feladatokat is vállalni kell. Talán ez volt az apropója annak a bányásznap akciónak, amikor is Komlón a Csizmazia Gyula munkás-öregység által biztosított sátorban ingyenes vérnyomásméréssel és hasznos tanácsokkal, szórólapokkal, egészségügyi kiadványokkal várták a jelentkezőket. A könyvrusztásból befolyó pénzek a Vöröskereszt számlájára kerültek.

A Komló bányászati orvosi rendelő dolgozói és a Vöröskereszt akciójában a dávidföldi általános iskola kisdíkjai és tanárai is tevékenyen részt vettek. A várost fehér köpenyben keresztül a rászoruló problémáinak enyhítésére fordítottak.

A jótékony cselekedetek eredményeként 2300 forint jött össze, mely a Vöröskereszten keresztül a rászoruló problémáinak enyhítésére fordítottak. Jó lenne, ha az alulról jövő szerveződések korábban is ilyen megmozdulások sokasodnának, s ha a régóta elfogadott szervezetek (pl. vöröskereszt) más intézményekkel, egyszázakkal összefogva járnának tovább ezen az úton.

Válasz a nyílt levélre

Tisztelt Varga úr!

Engedje meg, hogy nyílt levélre a válaszat én is nyílt formában adjam meg. Valószínű, tetszik rá emlékezni, amikor személyesen, lakásán megkerestem, említette, hogy levelemre nyílt újságcikkekben fog válaszolni — gondoltam magamban, válaszoljon csak —, de leírom őszintén, ilyen sértő levélre azért nem mertem számítani. Meg kell, hogy mondjam, nem saját érdekében, mint inkább a tanúm nevében és az ő védelmében emeltem tollat. (Őn ugyanis az ő szavahihetőségüket (hamis tanúk) vonja kétségbe. Meg kell, hogy írjam, és ezúton is közöljem Önnel, hogy TANÚIM (így simán nagybetűvel) nem hamisak, nem fizettem, nem kenyeriztem le őket. Az egyik egy városi szinten is köztisztviselőben álló tanár, aki valószínű, 35 éves tanári pályafutása alatt nem hazudozásra, hamis tanúzásra tanította diákjait. A másik egy becsületes, kétkezi munkában elfáradt, egyszerű nyugdíjas kőműves. Az Ön nevében is bocsánatot kértem tőlük!

Másodsorban Ön a KC 15–18 fr. számú Daciáról egy szót sem említ cikkében, pedig valójában ez a forgalmi rendszámú gépkocsi 1987-től a mai napig is az Ön tulajdonát képezi. Én arról nem tehetek, hogy az Ön gépkocsija, miután eladta egy komlóli lakosnak, a személyi tulajdonváltás hivatalos módja nem valósult meg. (Magyarul nem lett átíratva az új tulajdonos nevére.) Fenti esemény elmulasztása törvénybe ütköző — ugye, kedves Varga úr?! — ezt Ön is tudja? Az átírás határidőn belüli elmulasztása is bizonyítja, hogy a rendszám alapján a rendőrség a régi tulajdonos nevét — tehát az Önét — adta meg nekem.

Ezért a nyílt levélért sportnyelven szólva nem valószínű, hogy Ön átvethette volna a FAIR PLAY díjat.

Tisztelettel: Csaba László

Tanúk: Takács Lászlóné tanár
Jauch Ferenc ny. kőműves

A bányász a példakép

Csöngötek Pécs meszesi városrészben, a Korvin Ottó utca egyik házának első emeleti aiján. Az aijtön három vékony piros csfk, mindegyiken egy név, felülről lefelé: Gelencsér Mónika, Orsós Irma, Gelencsér Szilvia.

*

Az előszobából a nyitott aijtőkon belátni a fehér konyhába, fürdőszobába. A szobában szőnyeg, csillár, támlás rekamié, csillogó vitrines szekrény, asztalka, fotelek. És rend, nagy tisztaság.

— Először is köszönöm, hogy alkalmat adott e kis beszélgetésre — mondom, ahogy helyet foglalok —, de mindeneelőtt nem tudom megállni, hogy meg ne jegyezzen: minden szép itt maguknál, barátságos kis otthon ez, s tudom, ez minden egyedül a maga munkájának az eredménye. A Pannónia Sörgyárban sok jót hallottam Orsós Irma küzdőméről.

— Jaj, de zavarban vagyok.

— Miért?

— Mert ilyen szépen még nem beszéltem velem senki.

Ezt kislányos pirulással mondja.

— Ugy tudom, egyik lánya éppen tízéves, a másik meg kilenc, de az anyjuk sem néz ki anyának, annyira kislányos. Ugye, nem haragszik, ha megkérdem, hány éves?

— Huszonöt leszek. Tudja, mi tizenegyen voltunk testvérek. Mánfán, az erdő szélén születtem. Ugy is nőttünk, mint a gombák. Amikor megkérdették anyámat, hogyan tudja a gyerekeket fölnevelni, hallottam a választ: majd az állam féneveli! Hát ettől félttem. Siettem férjem menni. Férjemben persze nagyot csalódtam. Rakodómunkás volt, hogy hol, azt sohasem tudtam meg, de a pénzét sem láttam soha. Azt tudtam, hogy a pincér csaknem hetente kipenderítette az aijtön,

mert különben addig ivott, míg össze nem esett, s akkor csak még több baj volt vele. Engem meg aztán mindenért ütött, vert. Amióta pedig elváltunk, a gyerekekre sem ad egy fillért sem. Eddig már több mint 18 ezer forinttal tartozik. És még ő perelt be, hogy vegyék el tőlem a gyerekeket és tegyék őket intézetbe. Kivizgálták a dolgot és persze a lányok nálam maradtak. Pedig olyan lácsó legénynek látszott. Azt reméltem, olyan lesz, mint a bátyám, aki a bányában csapatvezető. Három gyermeke van és szépen élnek.

Két Moldova-könyvet látok a vitrinben, egy Szilvást meg Dallos Sándor Aranyecset című regényét.

— Ugye, tetszett a Munkácsy Mihály életrajza? — töröm meg a csendet.

— Á, még egyik könyvet sem olvastam. Egyik-másikba már belekezdtem, de néhány lap után szinte ideges leszek. Talán majd egyszer.

— Mik a tervei?

— Szeretném a lányaimat szép és jó életre nevelni. Aztán látja, a falak üresek. A heverő fölé elképzelttem valami szép angyalos képet...

*

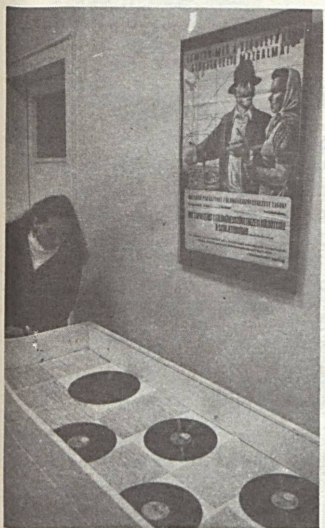
Már az utcán járva, tüzes rőzsepattogások zsrőtölődnék bennem: miért is kell az embernek az állatok vadtságával a másik emberre rontania? Különösen, ha az illető lány vagy éppen anya, már a felemelt kéz látásától is elsríja magát, nem is annyira a várható fájdalom, de a megaláztatás miatt. S ahogy az élet rejtelmeim tünődöm, szinte a felhőkön járva, valahonnan két torzonborz alak beszélgetését hallom: — Te, Gázsi, én már annyira unom ezt az örökös mádzsár kérdést!

Harcos Ottó

Kulturális ajánlat

A Déryné utcai Bányászati Múzeumban december végéig látható a Pandur József vezette képzőművészeti szakkör 11 alkotójának a fonyódi alkotótelepen készült 32 munkája
Fotó: Tóth L.

Komlón december 22–16-ig látható a Május 1. Művelődési Központban az Intézmény 50. évét bemutató dokumentumkiállítás
Fotó: Tóth

Találkozás, Forgatókönyv

Két színházi programra hívjuk fel olvasóink figyelmét a Ságvári Endre Művelődési Ház programjából. December 14-én, este fél 8 órai kezdettel Örkény István Forgatókönyv című drámáját mutatja be a Harmadik Színház és a PNSZ közös előadásában. A darabot Vincze János rendezte, akit az Örkény-trilógia színpadra állításával ismert meg a nagyközönség.

A fenti új produkció mellett továbbra is műsoron tartják Nadas-Vidovszky Találkozás című színművét, amely december 20–21-én 19.30-kor tekinthető meg a Pécsi Nemzeti Színházban.

Komló Városi Művelődési Központ

Május 1. Művelődési Ház

Magányosok klubja: 17-én, vasárnap 16–21 óráig táncest. Játsszik az Ambach-Hajnal duó. — **Fotósok klubja:** 19-én, kedden 18 órakor. Vezeti: Halász Rezső fotóművész. — **Belvárosi nóklub:** 21-én, csütörtökön 17 órakor. Karácsonyi klubdelután. — **Nyugdíjas pedagógusok klubja:** 18-án, hétfőn 15 órakor karácsonyi klubdelután. Másort adnak az általános iskolások. — **ILKO-klub:** 20-án, szerdán 16 órakor. Vezeti: dr. Földi Imre sebész főorvos. — **FONOTÉKA:** szerdán és csütörtök 16–19 óráig, szombaton 9–12 óráig. — **Barkácműhely:** nyitva kedden 15.30–18.30 óráig. Kiállítás: a Május 1. Művelődési Ház kiállítótermében „50 év emlékei” című dokumentumkiállítás. Megtekinthető december 22-ig naponta 13–16 óráig. Csoportokat délelőtt is fogadunk. — **Helytörténelmi Múzeum:** nyitva naponta 10–16 óráig. Szünnap hétfőn és a hónap utolsó vasárnapján. Csoportokat a műzeumvezetővel történő megbeszélés alapján ettől eltérő időben is fogadunk.

Kossuth I. légnakna, Ipari műemlék: megtekinthető naponta 8–16 óráig, hét végén 7–15 óráig. Megközelíthető a Kossuth tér felől, a Bajcsy-Zsilinszky úton keresztül és a Kökönyös-Zobák-pusztá összekötő útról.

Színház- és hangversenyterem: 19-én, kedden 19 órakor. Az Országos Filharmónia 2. bérletes előadása. Kamarahangverseny. Közreműködik: Vass Ágnes (hegedű), Sz. Simonfy Mária (zongora), Forgó György (zongora), Arnóth Zoltán (klarinét), Vargha Márta (zongora), Zseni Nándor (fagott). A műsorban többek között olyan népszerű zeneművek hangzanak el, mint Beethoven: Holdfény-szonátája, Liszt: Mefisztó-keringője. Belépődíj: 60,- Ft. 21-én, csütörtökön 19 órakor: A Kun Béla Gimnázium karácsonyi hangverseny. Fellépnek az iskola tanulói. Művészeti vezetők: Koltai Magdolna, Tóth Jánosné, Hudacsek Zoltán. Belépődíj: 10,- Ft. Belépőjegy az iskolában kapható!

Úttörő- és Ifjúsági Ház: 16-án, szombaton 10 órakor. Barátunk, a könyv 3. találkozója. Minden egér szereti a sajtót — bábszínház. 17.30–21.30 óráig diák kaszinó diszkóval. 17-én, vasárnap delután Családos program. 18-án, hétfőn 13 órakor a Vöröskereszt fenyegetőnépélye, 19-én és 20-án, kedden és szerdán a Kaposvári Nívóker Kft. használt ruha árusítása. 19-én, kedden 14.30 órakor Aprók tánca — bemutatás. 20-án, szerdán 15 órakor: Játék a fenyofa alatt — úttörőházi szakkörök ünnepélye. 21-én, csütörtökön és 22-én, pénteken 13.30 órakor: A köztvíz ember fia I–II. Filmvetítés a Zrínyi moziban. 23-án, szombaton 17.30–21.30-ig karácsonyi diszkó. Fenyődíszek készítése. 24–25–26-án zárva. 27-én, szerdán délelőtt játszósóház, delután számítógépes játékok.

Zrínyi Művelődési Ház: az ifjúsági klub nyitva naponta 15–22 óráig. Szünnap csütörtökön. A nyugdíjasok klubja kedden 16 órától tartja foglalkozását. Az eszperantó csoport szerdán 17 órától várja tagjait.

Klubkönyvtárak programja

Gesztenyési Klubkönyvtár, asszonyklub: 18-án, hétfőn 16 órakor: fenyőfaünnepély. — **Kökönyösi Klubkönyvtár.** A díszítőművészeti szakkör kedden és szerdán 17 órakor tartja foglalkozását Kincses Ágnes népi iparművész vezetésével. Hétfői napokon 17 órakor vöröskereszt klub. Az erdélyi magyarok klubja tagjait csütörtökön 16 órai kezdettel várják. — **Mecsekfalui Klubkönyvtár:** gyermekfoglalkozás: szerdán 17–19 óráig. Könyvtár: pénteken 18–20 óráig. — **Mánfal Klubkönyvtár:** 22-én, pénteken 15–20 óráig karácsonyi ünnepség.

Moziműsor

Uránia (Pécs): 14-től 17-ig: Drágán add az életed! (ca.: f4, hn6, 8 óra). 18-tól 20-ig: Nincs kegyelem. 21-től 23-ig és 25-től 27-ig: A denevember (ca.: 21-től 23-ig: f4, f6, f8 óra; 25-től 27-ig: f5, f7, f9 óra). 24-től 26-ig: Chatran kalandjai (ca.: 24-én 3, 25–26-án: f3 óra).

Kossuth (Pécs, klubmozsi): 14-től 16-ig: Valaki van odalent (ca.: f6, f8 óra). 17-től 20-ig: A baltás ember (ca.: 17, 19–20-án: f6, f8; 18-án f6 óra). 21-től 23-ig: Az amerikai birodalom hanyatlása. 25-től 27-ig: Királyok anyja (ca.: f6, f8 óra).

Zrínyi (Komló): 14-től 17-ig: A bosszú börtönében (ca.: 4, 6, 8 óra). 18-tól 20-ig: Öslények országa (ca.: 4, 6 óra). Veszedelemes viszonyok (ca.: 8 óra). 21-től 25-ig: A denevember (ca.: 21-től 23-ig és 25-én: 4, 6, 8; 24-én 5 óra). 24-én: Csodanyakkenőd (ca.: 3 óra). 26–27-én: Egy párizsi diáklány (ca.: 4, 6, 8 óra).

Zrínyi (Komló, videomozsi): 16-tól 18-ig: Atlantic City. 23-től 26-ig: Baleset a tengerparton (ca.: 5 óra).

Hosszúhetény: 17-én: A híradó sztárjai. 18-án: Gyilkos nyomozás. 20-án: Road House. 25-én: Kutyám, Jerry Lee. 26-án: Mad Max. 27-én: Volt egyszer egy vadnyugat (ca.: hétköznap 6, vasárnap 5 óra).

Mázasszászvár: 17-én: Halálós mánia. 19-én: Roger nyúl a pácban. 25-én: Figyelem! 26-án: Mamba (ca.: 6 óra).

Jószerecsét (Pécs): 15-én: Ökölharcos. 16-án: Nem látni és megszeretni. 18-án: Kutyám, Jerry Lee. 22-én: Road House. 23-án: A remélt éjszakája. 25-én: Roger nyúl a pácban (ca.: f6 óra).

Pécsvár: 14-én: Mamba. 17-én: Gyilkos nyomozás. 18-án: Road House. 21-én: Mad Max. 25-én: A remélt éjszakája. 26-án: Kutyám, Jerry Lee (ca.: hétköznap 7, vasárnap 5 óra).

Sásd: 15-én: Road House. 18-án: Commando. 20-án: Cserébe az életért. 22-én: A remélt éjszakája. 25-én: Idegen test. 27-én: James Bond, a magányos ügynök (ca.: 7 óra).

Mi lesz veled, Nagymányok?

(Folytatás a 3. oldalról)

S amíg a tavalyi finis 132 ezer tonnát (s benne 7 ezer többletet) hozott, addig idén jó, ha 65 ezret tudnak teljesíteni.

Ottjártunkkor decemberre még csak 7 ezer tonna volt lekölte... S az idei 450 ezer tonnás terv jó, ha 380 ezerre sikeredik. (Tavaly 480 ezer tonna volt...)

S ha már a terveknél tartunk, a központban jövőre is az idei magasságra tették a lécet, s az eredménytervet 53 millió forinttal kellene megfejejni, de ehhez a szakemberek szerint 600 ezer tonnát kellene termelni, ami kisé nehéz lesz a felújítás után is csak 480 ezer tonnára képes gyárban. S ha figyelembe vesszük az utóbbi hónapok piaci — fizetőképes keresleti — tendenciáit, akkor nem kell különösebb jóstehetség ahhoz, hogy megkérdőjelezzük a terv tarthatóságát. (Bár ne lenne igazam...)

A jókora slamasztikában sem csak kudarcokból áll az élet. A négy éve indult rekonstrukció lassan befejeződik, lecserélték a gőzmozdonyokat, meghosszabbított a hűtőszalag-rendszer, szilárd bitumen helyett folyékonyal dolgozhatnak, van vízlágyító, két új, nagy teljesítményű prés működik, elkészült a tmk-műhely és lesz szárító is. S ami külön örömet jelent a Nagymányokon élőknek, az az, hogy a vágányok mellől 70 méterrel beljebb került a készletér, s megtörtént az erdősáv kialakítása is. Az új vaгонkírákó Austrowaren szénporlekötő technológiája is kifogástalanul üzemel.

Kóhalmi Endre

Az „atomcsapás” ezúttal átütött

Esetenként nagy teherterét jelent egy-egy sikeres széria, sokáig őrzött veretlenség. Ilyenkor mindenké a listavezetőre feni a fogát, mert a legjobb elleni győzelem komoly fegyvertény. Átélték ezt a helyzetet a Komlói Bányász NB II-es női kosárlabdázói is, a Paksi Atomerőmű SE elleni mérkőzés előtt.

A tolnaiak törleszteni akartak az őszi 30 pontos komlói vereségért, s ez nagy csatában sikerült is. Gyenge napot fogtak ki Egri Nándor tanítványai. A centerek ezúttal határozatlanok voltak, a palánk alatt a

lepattanó labdát rendre a paksiak szereztek meg, a védekezésben a kulcsemberek sokszor bizonytalanok voltak és a máskor meccseket eldönteni képes cserék sem produkáltak fényeset.

Paksi Atomerőmű SE-Komlói Bányász 80-77 (37-36). Komlói: Mituk 5, Megyeri 14, Czédér 11, Batánovics, Prelóger 17. Cserék: Vámos 26, Ungi 2, Ujvári 2.

A botlás ellenére megtartotta első helyét a Bányász. Javítani december 15-én az utolsó idei mérkőzésen lehet.

Bent maradtak...

Jövőre újból az OB II-ben

Az idei OB II-es bajnokság sok izgalmat tartogatott a Komlói Bányász sakközónak. No, nem a korábbi években megszokott sikerekért (dobogós hely, feljutási esély) kellett szurkolni, hanem azért, hogy a gárda bent maradjon... Szomorú, de a biztos utolsó Veszprémi Volán elleni találkozó előtt korántsem volt biztos, hogy a Bányász megmenekül a kieséstől.

Aztán „szívességet tettek” a

veszprémiek, mert a 14 tábla helyett csak 11 asztalhoz ültek. Az idehaza játszó kék-fehérek éltek a szerencsés fordulattal és biztosan győzték le a vendégeket.

Komlói Bányász-Veszprémi Volán 9,5-4,5.

Komlói győztesek: Iván Attila, Iván Zoltán, Reszler, Sásdi, Kis Katos, Kiss L. és Iván Anikó. Döntetlen érték el: Koszorús, Györke, Borbély, Száz, Matécz.

Első lett az utolsóból

Bárcsak minden rossz rajtot olyan huszáros hajrá követne, mint amilyennel a Komlói Bányász NB III-as asztaliteniszesei rukkoltak ki az őszi szezonban. A csapat sorra nyerve a találkozót, két fordulóval a vége előtt a tabella éléről várta a finist, ami jól sikerült. Előbb 14-2-re, „technikai K. O.-val” győzték le a Somogyárdot, aztán az utolsó körben Kaposváron rangadón is bizonyítottak. A hazaiak nem adták meg könnyen magukat. Vezettek már 3-1-re, aztán 6-6 lett, s csak az utolsó összecsapás komlói győzelme hozta meg a diadalt a kék-fehéreknek.

Kaposvár-Komlói Bányász 7-9.

Komlói győztesek: Arató, Leipold 3-3, Rajnai 2 és Podpác.

A megyebajnokságban a tartalékcsoport legyőzte a bajnoki címre is esélyes Sopiana együttesét és az utolsó forduló előtt 2 pont hátrányban van leendő ellenfelével, a PEAC-cal szemben.

Carbon van az élen

Befejeződött az 1989/90. évi városi kispályás labdarúgó-bajnokság őszi idénye Komlón. A 14 induló csapat közül a legtöbb gólyelmet szerző Carbon 3 pont előnnyel várja a tavaszi folytatást. A listavezetőre jószérel csak a legtöbb góly rúgó PANNOLTI és szintén 21 pontos Anyagellátó gárdáj lehet veszélyes.

MECSEKI BÁNYÁSZ

*Minden kedves
olvasónknak, a
Mecseki Szénbányák
valamennyi
dolgozójának és
családjuknak békés,
nyugodt és
természetesen boldog
új évet kívánunk!*

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja

XXVII. évfolyam, 39. szám, 1989. december 28. Ára: 4,60 Ft

**„Hiszek a Mecseki Szénbányák fennmaradásában, hogy
továbbra is munkát tudunk biztosítani dolgozóinknak.”**

Interjúnk a 3-4. oldalon

Szervezetten végzik-e István-akna felszámolását?

Többet kellene törődni az ott maradt dolgozókkal

Csáki szalmája lett István-akna — jegyezte meg elkéseredetten bezárt munkahelyek utóvédjéhez tartozó lakatos, amikor meglátogattam a hovatovább a százéves álmát alvó mesebeli királyi palotához hasonlító bányauzemet. — Itt már lassan minden az enyészeté alá mondta. Néhány hónapja még azt mondták, hogy csak ideiglenes szüneteltetésről van szó, aztán egyik hétről a másikra mindent leszerelnek, ami mozdítható. Állítólag Vasasra viszik a berendezéseket. Nem tudom, akkor ott eddig hogyan termeltek. Ugyanolyan elhagyottnak érezzük magunkat, akik itt maradtunk, mint amilyen árván maradtak ezek az épületek — mutat körül széles mozdulattal.

— Ötvenen dolgozunk itt, de 15–20 embernek való öltözőt hagytak ránk, gondolták, ezeknek ez is jó, már úgysem hoznak értéket — szóval meg, munkatársához hasonló indulattal az egyik gépész, aki leginkább azt sérelmezi, hogy megint meggondolatlanul döntöttek valamit az illetékesek, aztán majd fizethetjük a súlyos milliárdokat, hogy a rossz döntést helyrehozzuk. — Itt van például a kötélpálya, amit néhány hét alatt szétszereltettek, most meg jelentkezett a Külfejtési Üzem, hogy megfelelően neki depónak. De hát ahhoz, hogy itt megint használható legyen ez a rendszer, százezreket kellene ráköltöteni. Pedig a külfejtés ehhez a vállalathoz tartozik. Lehet, hogy a jobb kéz nem tudja, mit csinál a bal — teszi hozzá, egyáltalán nem titkolt gúnnyal.

Azt is megtudom, hogy többen a mostoha bánásmód miatt itt akarják hagyni István-aknát. Az akna „visszavonulását” irányító Nagy At-

tilával nem sikerült szót váltani a témában, mert ő jobbnak látta, ha az üzem illetékeseitől kérek véleményt. A Pécsi Bányauzembem Magda Imre főművezetőt kerestem meg, aki — minden bizonnyal más szemüvegen keresztül — másképpen ítélte meg az úgy tűnik, örök álomra ítélt István-akna jelenlegi gondjait:

— Egyáltalán nem értek egyet azokkal, akik Csáki szalmájának nevezik István-aknát, mert a körülményekhez képest szervezetten végezzük a munkahelyek felszámolását. Azokat a berendezéseket, amelyekre ott már nincs szükség, megpróbáljuk Vasason hasznosítani. Ezt én természetesnek tartom. Arról nem tudok, hogy a Külfejtési Üzem depónak akarja használni a kötélpálya területét. Legalábbis hozzánk ilyen irányú igény nem érkezett. Különbözőben olyan mértékben még nincs szétszerelve a kötélpálya, hogy ne lehetne viszonylag kis ráfordítással működőképesé tenni. Azt elfogadom, hogy a jelenlegi öltöző nem elég 50 embernek, de ez csak időleges állapotot jelent, mivel ott január után nem marad több 20–30 embernél. Addig kérjük a dolgozók megértését és türelmét.

— *Azt mondják, hogy Vasason sem sokkal jobbák az állapotok?*

— Ez azért túlzás. Kétségtelen, hogy van némi csúszás a fürdők felújításában, de ezekben a napokban minden bizonnyal sor kerül az átadásra, és akkor jelentősen csökken a zsúfoltság. A külszíni dolgozóknak is sokkal elfogadhatóbb körülményeket tudunk biztosítani.

V. J.

Pótolják az adósságot

Az átállás nem volt zavarmentes

A termelés képlékeny koncepcióiban csak egy biztos Komló Bányauzembem: a gyorsított leművelés eredményeként a szénmennyiség nagyobb hányadát a meredek telepi üzemrészeknek kell adni. Ám a közelmúltban hiába is várták a tonnákat, átmenetileg csökkent a termelés. Ennek okairól kérdeztük Horváth Ernő főmérnök helyettesét.

— November módfelelt mozgalmas hónap volt — hallom. — Folytak a fejtés ki- és beszerelési munkák, s nem sikerül ezt zökkenőmentesen megoldani. Ez az időszak két hétig tartott és akkoriban a tervezett 2 ezer tonna 60–70 százalékát tudtuk csak hozni. November második felében már újból teljes intenzitással termeltünk, s ennek következtében kb. napi 2300 tonnát teljesítünk, de előfordult, hogy 24 óra alatt közel jártunk a 3000 tonnához is.

A négy OSZS és néhány OSZF fejtés egyenlően oszlik meg a bétaí rész és a III/10 koncentráció között. A termelő munkahelyeken javában folyik az év végi hajrá. A munkanapokon és a hétvégeken telepítettek, hiszen december 20-tól a lengelek már otthon vannak.

A vágathajtásban is fontos dátum volt december 20-a, ugyanis attól a naptól az elővájási munkahelyek nagy része leállt, és az ott dolgozók fejtésekre kerültek.

Kó

MECSEKI Bányász

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak lapja. Felelős szerkesztő: BÉKÉSSY GÁBOR. Szerkesztőség: 7629 Pécs, Komját A. u. 5. (Mecseki Szénbányák központja). Telefon: 11-337 (Pécs), üzemi: 13-40; 13-41 (Pécs). Kiadja: a Mecseki Szénbányák, 7629 Pécs, Komját A. u. 5. Felelős kiadó: RESZLER ZOLTÁN személyzeti és szociális igazgató. Készült a TEMPORG Kiszövetkezeti nyomdájában (Pécs, Somogyi Béla u. 2.). Felelős vezető: DR. KÁLLAI SÁNDOR. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a Mecseki Szénbányák üzemében. Példányonkénti eladási ára: 4,60 Ft. Évi előfizetési díja: 120 Ft. Index: 25 917. Engedélyszám: III. ÜLV/13/BA/1987. ISN 0134-0956

Mit hoz a jövő?

A vállalat fennmaradása még biztosított

További „karcsúsításra” lesz szükség

A vállalat hajója 1989-ben viharos vizeken hánykolódott. Hónapról hónapra változtak a megítélések, az összefüggések, senki sem tudta, hogy év végén léket kap-e, vagy minden fzében recsegye-ropogva, de befut valamilyen nyugalmat adó kikötőbe. Csethe András vezérigazgatóval folytatott beszélgetésünk is erre kereste a választ, s habár összesített gazdálkodási adatok még nem állnak rendelkezésre, a folyamatok, tendenciák alapján már következtetni lehet az eredményre.

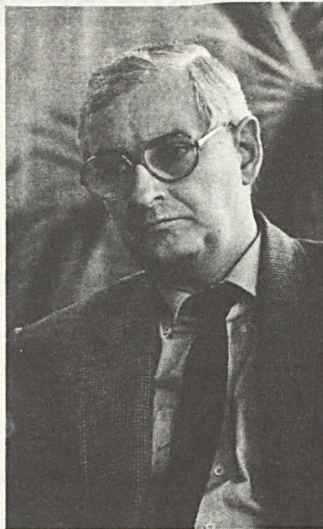
— Ahhoz képest, hogy megközelítőleg 370 millió forintos veszteséggel zárjuk az évet, a vállalat helyzete kedvező. Azért mondom ezt, mert a többi szénbánya vállalat rosszabbul áll. Mindenki sorban áll, minimális nyereséget csak egy vállalat fog tudni felmutatni.

A vezérigazgató helyzetmegítélését az eddig ismertté vált adatok is alátámasztják. A mennyiségi elképzelések nem válnak valóra, ám még így is sikerült kielégíteni a fogyasztókat. Első év, hogy a vállalatnak piaproblémái voltak. A belkereskedelmi szállításkor, a brikett-termelésnél súlyos következményekkel járt a második negyedévi jelentős fogyasztói szénáremelés, a forgalmazó Tüzeip vállalatok év közbeni fizetésképtelensége. A Dunai Vasművel a kókszénre vonatkozó állami támogatások csökkenése miatt szerződést kellett módosítani, velük még hosszú távú egyezség nem jött létre. A Pécsi Hőerőmű pedig azért nem vásárolt az utóbbi hónapokban energetikai szén, mert a villamos energia iránti mérséklődő igény jelentősen megnövelte a széntartalmakat.

Az üzemek közül kiemelkedően jól szerepelt a külfejtés, hiszen már december elején teljesítette tervét. A Pécsi Bányász az évben került

kialaktásra, István- és Petőfi-akna összevonásával. István-aknán november 1-jétől a termelés szünetel. Jelenleg még nem lehet tudni, hogy bezárásra vagy tartós szüneteltetésre rendezkedjenek-e be a nagy hagyományokkal rendelkező üzemben. Az összevonás kisebb zavaroktól tekintve jól sikerült. Petőfi-aknán az év folyamán a bányászervezet jelentős átalakítása, a mélyebb szintek kapacitásnövelése kezdődött el. Fejlesztési teljesítményeik viszont nem érték el a megkívánt értéket, de ezt némileg kompenzálta a minőség javulása. Komló Bányászatra egész évben a mennyiségi lemaradás volt a jellemző, de nekik is sikerült javítaniuk a minőségen. A termelő területek koncentrációját a lapos területeken nem tudták felgyorsítani. A nagyobb teljesítményű, kedvezőbb költségekkel rendelkező meredek terület termelését a terveknek megfelelően növelték. Északi Bányászatra a mennyiségi jelentősen javították. A tanbánya egész évi tevékenységét csak dicsérni lehet. A kiegészítő üzemekről egy mondatban annyit lehet megjegyezni, hogy a csökkent termelést maradéktalanul kiszolgálták, a szabad kapacitásukat pedig igyekeztek a piacon értékesíteni.

Szóval, az év végére a vállalatnak 370 millió forintos vesztesége várható. A szállítói banki „sorbanállása” mintegy 400 millió forintot tesz ki. Ez kevesebb, mint a tavalyi, és ezért rendkívüli teljesítménynek kell értékelni, hogy a támogatások csökkenése miatti körülbelül egymillió forintos költségnövekedést sikerült nagyjából kompenzálniuk. Viszont elmaradtak a jövőt megalapozó feltárási munkák, bérkifizetések, minden tevékenységi területen költségsökkentést kellett végrehajtani. A „nadrágszifmeghúzás” a bérékben is érezhető volt. Az elő-

Csethe András vezérigazgató: „... szembe kellett néznünk, személy szerint nekem is a vezetőkkel szembeni bizalmatlansággal.”

ző évekhez képest liberálisabbá vált a szabályozás, lehetett volna több bért is fizetni, de az üzemek 200 ezer tonnával elmaradtak a tervüktől, és azt el lehetett volna adni. Mindemellett az időbéreseknel 10 százalékos, a szakmányosoknál, az irányműszakbért figyelembe véve 4 százalékos emelést hajtottak végre. A jövőben mindenképpen növelni kell a teljesítményeket, s csökkenteni az improduktív létszámot. Az 1990-es bérpolitika kialakításánál, a tervek szerint arra mindenképpen tekintettel lesznek, hogy megerősítsék a közvetlen termelőket.

— Annyi bizonyos, hogy a jövő évi gazdálkodást egyértelműen megszabja a szanálási szerződésben előírt gazdasági eredmény elérése. Ehhez kell igazítani a termelési szerkezetünket, de figyelembe kell venni a változó fogyasztói igényeket is. Vasason folytatni szükséges a felső szintű termelés felhagyását, Komlón a lapos területen a koncentráció növelése a cél, miközben jelentősen csökkenteni fogjuk a nyitott vágatokat. Szászváron ugyan csak a mélyszintű művelés kondíciójának javítása szerepel elképzeléseinkben, a külfejtéstől pedig hasonló eredményt várunk, mint az

(Folytatás a 4. oldalon)

A vállalat fennmaradása még biztosított

(Folytatás a 3. oldalról)

idén. Mindezek végrehajtására az induló feltételeink nem rosszabbak, mint 1989 elején. Komoly gondot okoz viszont, hogy a szállítók közül egyre többen követelik az azonnali fizetést. Már előre látjuk, hogy tovább csökken a produktív létszám, amit természetesen a teljesítmények növelésével tudunk csak ellensúlyozni.

A széntermelő vállalatok állandó vitában állnak a kormánnyal, ha az árákról esik szó. Miközben az irányítók a piaci megmérettetést követelik, ehhez nem biztosítják a feltételeket, nevezetesen: még mindig maximált árrakkal kell számolniuk. A központi szervek elképzelése szerint 25 százalékkal növelik jövőre az energetikai, 10 százalékkal a lakossági szénkezelési árát, a bányavállalatok megtérülése szerint ez csak pillanatnyi lélegzetvételhez elegendő, mert senki sem tudja előre megjósolni a termeléshez felhasználható erőforrások árszintnövekedését.

— Semmiképpen nem jó ez az évenkénti kompenzáció, zavarja a stratégiai tervezést, a gazdasági tisztánlátást. Arra lenne szükség, hogy a mindenkori ár kövesse a világpiacit, mert ebben az esetben tudnánk kalkulálni, az ármozgások szerint tevékenységünket módosítani, veszteségforrásainkat megszüntetni. Így azt is világosabban látnánk, hogyan kerülhetjük el a legrosszabbat, a most még állandó veszélyt jelentő csődöt.

A vállalat szakemberei számára ebben az évben nyilvánvalóvá vált: a líasz fejlesztési programja pénzügyi fedezetek híján nem folytatható. Az úgynevezett nagygépekkel folytatott kísérletek egy része nem hozta az előzetes számításokban kimutatott gazdasági eredményt, ezért érthető, ha az üzemek lemondanak használatukról. Egyedül az ET vágathajtó gép került több helyen beépítésre, ám ennek eredményei sem kielégítőek. Egyébként kutatásra, fejlesztésre az idén 50 millió forintot fordított a vállalat. Az elkövetkező években, az elképzelések sze-

rint, a vállalat a kutatási, fejlesztési pénzeket úgy osztja szét, hogy az üzemek pályázhatnak a felhasználásukra, természetesen a műszaki fejlesztési osztály segítségével ad a fejlesztési, vágatbiztosítási és szállítási technológiák ajánlásával.

— Az sem titok, hogy tovább kell folytatnunk a vállalati szervezet korszerűsítését. Az igazgatóságokból már eddig is kiváltak, vállalkozásként működtek egyes szolgáltatói egységek. Továbbra is azt szorgalmazzuk, hogy a széntermelési feltételeit biztosító kisegítő üzemek önállósdjanak az átalakulási törvény adta feltételek figyelembevételével. A vállalati eszközök jobb kihasználására már eddig is több korlátozott felelősségű társaság alakult. Ezt az utat kell járjunk a jövőben is. Maga a szénbányászat egésze is más keretek között fog működni, valószínűleg a Szénbányászati Egyesülés fog államigazgatási felügyeleti jogot kapni, magyarul mondva vagyongazdálkodó fog átalakulni.

Sokat várnak a januárban kormány elvételű energiapolitikai koncepciótól is. Az angol szakértők már készítik jelentésüket, amelyben a Mecsekre vonatkozóan is megfogalmazzák terveiket. Nem titok, ebben olyan elképzelések szerepelnek, amelyek döntően befolyásolják a Mecseki Szénbányák jövőjét. Hogy

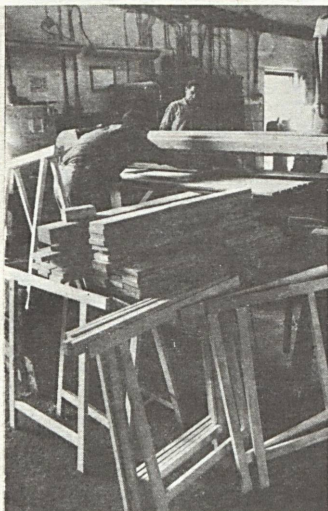
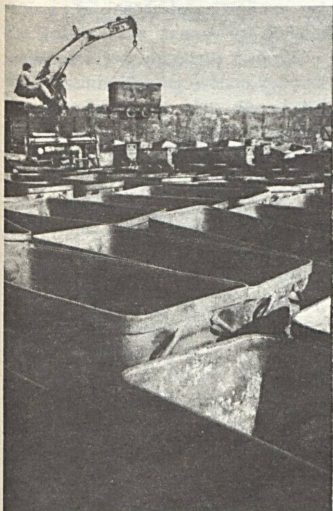
most itt nem áll tételesen, mi szerepel ebben az előterjesztésben, annak az az oka: még minden részletében nincs kimunkálva. Folyom a tárgyalások. A döntés előtti nyilvánosságra hozatala nem szolgálja a jó célt. Nem beszélve arról: ha a döntés mást eredményezne, utólagosan nehéz lenne magyarázkodni.

— Mindezek mellett szembe kellett néznünk, személy szerint nekem is, a vezetőikkel szembeni bizalmatlansággal. Ez ma társadalmi jelenség, küzdeni ellene nagyon nehéz. De úgy érzem, az év második felére ez egy kicsit enyhült. Az is természetes, hogy egy gazdasági bajokkal küszködő vállalatnál az első számú vezetőnek éles vitái vannak a szakszervezettel. Nem kell ezen meglepődni, mindenki teszi a dolgát: a gazdasági vezető a termelési szempontot helyezi előtérbe, a szakszervezet pedig a munkavállalók érdekét. Én mindig azon voltam, hogy ésszerű kompromisszumok szülessenek, a vállalat működőképessége ne kerüljön veszélybe. Hiszek a Mecseki Szénbányák fennmaradásában, hogy továbbra is munkát tudunk biztosítani dolgozóinknak. Boldog új évet vagy éveket is csak ezzel tudok kívánni mindenkinek. Ez nem kis eredmény, reméljük, jövőre is elérhetjük, de nem árt a jó szerencse sem.

Békéssy Gábor

Bérgazdálkodás: kevesebből – kevesebbnek – többet

Zobákra költözik a csillejavító, ami a szállítási távolságot figyelembe véve — hiszen a műhelyépület Mecsekjányosi határában van — egyszerű döntés volt. Az Anyagellátó Üzem asztalosrészeleje már birtokba is vette a kiürült helyiségeket. Az ötfős kollektíva lambériák, kerítéselemek és más faipari munkák végzését vállalja, mely értékesítésének zöme az Arzenál lakosságú boltban történik.

Fotó: Tóth L.

A munkát kell fizetni, nem a jelenlétet

Tulajdonképpen a helyzet drámaian egyszerű: vagy megszületnek (és életképesek lesznek) Komló Bányászomban a változások, vagy megszűnik — a tartáhatatlan gazdasági állapotok miatt — az üzem. A közelmúltban jó néhányszor megfogalmazódott, hogy a bányászterület radikális átalakítása mellett más területeken is lépni kell.

Háromszáz lengyel

— Meg kell erősíteniük a fejtecsket, elővázásokat — mondja Reszler Zoltán üzemigazgató. — Arra törekedünk, hogy ezt elsősorban a lényegesen olcsóbb magyar munkaerővel tegyék, s mivel a termelési volumen kb. 20 százalékkal csökken, ennek a létszámkonstrukcióban is meg kell jelennie. Most több mint félezer lengyel dolgozik nálunk, többségében produktív területen. Azt szeretnénk, ha ez 1990. január elsejére háromszázra csökkenne. Ahhoz azonban, hogy a mű-

ködőképességünkben ne legyenek zavarok, csökkenteni kell — mintegy egyötödével — a kiszolgáló területen foglalkoztatottak számát. Adminisztratív úton, illetve az érdekeltég megteremtésével irányítjuk őket a termelő munkahelyekre. Az első „fordulóban” 60 ember került a decemberi telepítési tervek szerint a kiszolgáló szférából — pl. szállítás, gépészet, geológia — produktív munkakörbe. Növelni szeretnénk az anyag-visszarabló csapatok számát. Ez vállalkozásban, főmunkaidőn túl is elképzelhető.

A normákat is rendezik

Rendkívül magas a megváltozott munkaképességűek aránya is. A leginkább kiszolgáló munkát végzők körében megkezdődött az orvosi felülvizsgálat, s amennyiben egészségileg alkalmasak akadnak fenn a

rostán, azok új munkaköröket kapnak. Ha nem is fejtsében, de közvetlenül a termelés közelében dolgoznak tovább. Jövőre a bérköltségeket körletszinten fogják meghatározni, természetesen a feladatokkal arányban. Ezzel együtt jár, hogy előtérbe kerül a teljesítménybérézés és jó néhány területen újra meg kell határozni a normákat is.

— A munkát fizetjük meg, nem a jelenlétet! — hallom Reszler Zoltántól. — S igaz ez a gazdasági, számviteli munkakörökre is, ahol 20–25 fős létszámcsökkentést hajtottak végre. A műszaki állomány 60–70 emberrel lesz kevesebb. A 6 főmérnökhelyettesből 3 marad, megszűnik az önálló személyzeti vezető és a főkönyvelő-helyettes státus, a harmad-bányamesterek létszámát a felére csökkentjük, s kevesebben lesznek a funkcionális — pl. szellőztetés, tűzvédelem, geológia — csoportokban és a körletirányítói munkakörök is ritkulnak. Hangsúlyozni szeretném, hogy mindezen változások a csökkenő feladatokkal arányosak.

Az üzemvezetés tervei szerint a vegyes munkaterületek fokozottabb önállósággal bírnak a jövőben, és a szigorúbb létszámgazdálkodás elveit figyelembe véve saját maguknak kell eldönteni, hogy mekkora létszámmal, milyen bérézési rendszerrel, mekkora jövedelmekkel, költségekkel tudnak a határokon belül gazdálkodni.

Belső munkaerőpiac

Idén 720 millió forintot fordíthattak bérre, jövőre csak 590 milliót. Az alacsonyabb kerettel észszerűbben kell gazdálkodni, meg kell teremteni a belső munkaerőpiacot, úgy, hogy a fokozottabb bér-differenciálás az embereket arra készítse, hogy produktív (fejtesi, elővázási) területre menjenek dolgozni. Ennek érdekében az említett tevékenységben foglalkoztatottaknál 10 százalékos bérszínvonal-emelkedést terveznek a többiekkel szemben.

Kóhalmi Endre

Drágább-e a lengyel munkaerő?

Behatároltak a vállalat

létszámgazdálkodási lehetőségei

A dolgozók körében hónapok óta beszéd téma, a különböző szak-szervezetek tanácskozásain is rendszeresen visszatérő kérdésként vetik fel az aktivisták, tisztségviselők: létszámgazdálkodásával hogyan alkalmazkodik a vállalat a változó gazdasági körülményekhez, pontosabban milyen módon igyekszik megszabadulni a termelést terhelő felesleges munkaerőtől? A kérdésre dr. Kékes Ferencről, a munkaügyi és szociális ellátási osztály vezetőjéről kértem választ.

— A vállalat foglalkoztatási politikáját a vállalati termelés volumene, illetve a szénforgalmazással összefüggő piaci körülmények határozzák meg. Természetesen az üzemek saját gazdálkodási koncepcióiknak megfelelően önállóan döntenek arról, hogyan alakítják saját létszámukat — magyarázza dr. Kékes Ferenc. — Sajnos a termelési struktúra hosszabb távra szóló meghatározását nehezíti a hazai energiapolitika és a szénértékesítési piac bizonytalansága. Kicsit zsákutcába kerülünk, mert még egyrészt égetően szükséges az elavult vállalati szerkezet átalakítása, a külső körülmények miatt nem egyértelműen határozható meg a vállalat jövője.

— Ez azt jelenti, hogy még mindig nincs eldöntve a már több mint egy év óta napirenden levő vita a széntermelési volumen módosításáról?

— Mindenesetre mi az 1,8 milliós termelést tartjuk reálisnak, s amennyire lehet, ehhez próbálunk igazodni. Ami a létszámot illeti, radikálisabb adminisztratív intézkedést nem tervezünk — nem is lesz rá szükség. Az a csökkenés, amely 1988. október 31. és 1989. november 1. között jellemző volt, megfelel annak a koncepciónak, amely szerint mintegy 9 ezer dolgozóval kell megvalósítani az 1,8 milliós terme-

lési programot. A mostani létszámunk 12 200.

— Hogyan illeszkedik ebbe a tervbe az a 400 lengyel, akiket ma is foglalkoztat a vállalat?

— Jelenleg a föld alatti fizikaiaknál 480 fő hiányzik. Azzal, hogy a lengyelek még itt vannak, ez a hiány valóságban csak 44 fő. Vagyis addig, ameddig nem tudjuk megfelelő munkaerővel kiváltani őket, szükség lesz rájuk.

— Ez viszont ellentmond annak a célnak, hogy erőteljesen csökkenteni kell a termelést terhelő felesleges költségeket. A lengyel munkaerő köztudottan sokkal drágább, mint a magyar.

— Ez ma már nem annyira egyértelmű, mivel 1989. január 1. óta nem kell fizetnünk a lengyelek után kereseti adót. Ugyanakkor még a magyaroknál jelentős összeget visznek el a szociális jellegű kiadások (pl. lakás), a vendégmunkások esetében csupán a szálló és a szállítás költségei jelentenek többletkiadást.

Varga József

Az üzlet az üzlet...

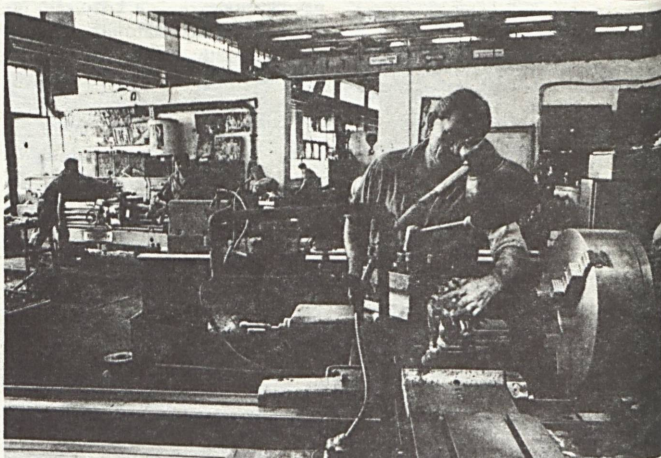
... és abban nem ismerek tréfát. Így vannak ezzel mások is. Vajon tényleg így vannak ezzel mások is?

Az őszi jogoszláv bérbrikettállítás ha nagy nehézségek, adminisztrációs huzavonák után is, de sikerült. A próbagyártás során készült ezer tonna a déli partnernek megfelelt, s további ötezerre lenne még lehetőség. S arról már csak titokban beszélnek a szakemberek, hogy hallottak valamiféle 10 ezer tonnás üzletről is, amit a jogoszlávok szorgalmaznának, mert ők jó tőkés exportot látnak a brikettben. Természetesen a biznist ők intéznék. De ezek csak homályos elképzelések, meg sem fogalmazott tervek.

Mint ahogy az is csak esély, lehetőség, amit a lengyel CENTRO-ZAP kínál, miszerint idén venne 50 ezer tonna brikettet, jövőre 150 ezer tonnát, amiért munkaerővel fizetne. S az is csak ötlet, hogy az egyik legnagyobb csehszlovák gépgyártó vállalat érdeklődik a brikett iránt, s szerintük a csereüzlet ellentétele bányamozdony is lehetne...

Kedves Olvasó, remélem téged is zavar a feltehető mód, az esetlegesség. Ugye jobb lenne mihamarabb „végigzongorázni” az ilyen halvány lehetőségeket? S ha csak tizből egy zárul üzlettel, már megérte.

— Kó —

Országos szinten problémát jelent gépparkunk elöregedése. Így van ez vállalatunknál is. Ez a sok évtizedes múltú esztergagép sem működne még kielégítően a Pécsi Bányászati szerelősarnokában, ha a napi munka végeztével gondos kezek nem „ápolnák”, nem végeznék el az esedékes karbantartást.

Fotó: Tóth L.

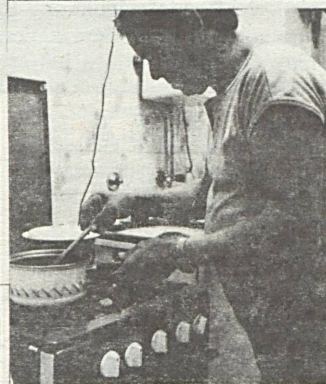
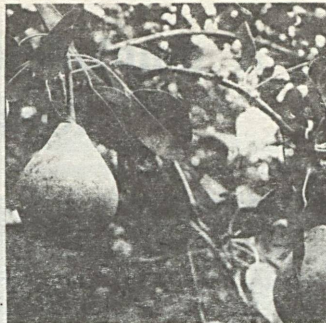
Négyezer műszakon túl

Kakastelepen vagyunk, a 30-as évek közepén épült bányászkolónián, Papp György portáján. A hajdani gyepmesterről elnevezett település Komló és Zobák közt csendes szigetet képez a főúttól kőhajításnyira, ahova olykor még az erdei állatok is bemerészkednek. Tavaly januártól a családfőnek is jóval több ideje jut az otthonra, pihenésre, mint az előző 33 évben. A volt bétai vājár főleg az épületet körbeölelő kertben szorgoskodik, de derekasan megállja helyét a konyhában is, és persze egy családi ház körül mindig akad kisebb-nagyobb javítani való. Együtt ül a háromfős család. Főleg az elmúlt évtizedekről beszélgetünk, de a régi emlékek egyre inkább az újakkal vegyülnek, s már a nyári adriai nyaralásnál tartunk. A színes képek kézről kézre járnak, de én ismét a frontfejtésre terелеm a szót.

— Igen, nehéz munka volt az régen is, most is, de sokat segített, hogy jó csapatokban dolgoztam. (A barátokkal a kapcsolat nem szakadt meg különben; egy-egy kirándulás vagy kártyaparti mindig megfelelő alkalom az együttléthez.) — Félni meg talán csak az utolsó hetekben félttem, akkor is inkább az asszony volt az, aki a szokásosnál is jobban hazavárt.

Búcsúzóul körbejárjuk a kis-kertet. Keskeny pallón megyünk át a Kaszárnya-patakon, amiről közben megtudom, fel tud duzzadni a többszörösére is: egyszer egy vihar alkalmával egy nénikét, aki az állatait akarta menteni, magával is ragadott. Most ahogy körbetekintünk, minden oly békés, hogy a világ szörnyűségei távolabbinak nem is tűnhetének.

Kép és szöveg: Tóth László

A munkalélektani labor a hatékonyabb foglalkoztatást szolgálja

Minden munkának megvannak a jellemző specifikumai, ennek megfelelően egy-egy feladat megoldásában azok érhetnek el legnagyobb eredményt, akik a leginkább rendelkeznek a meghatározott tevékenység elvégzéséhez szükséges adottságokkal. Ezek felismerésére az ember általában egyedül nem képes, mivel számos külső és belső tényező befolyásolja a helyes ítélet kialakításában.

Ez a körülmény, és természetesen a munkaerő kiválasztásában a nagyobb megbízhatóság igénye ösztönözte a Mecseki Szénbányák szakembereit arra, hogy a vállalatnál olyan labort hozzanak létre, amely segít a munkaképesség meghatározásában, illetve visszajelzést ad a dolgozók egyéni adottságairól, teherbíró képességeiről. E tevékenység fontosságát hangsúlyozza, hogy a bányában másféle képességre van szükség a csillézésnél, más a szállításban, és megint más a külszíni gépészetnél. Ahhoz, hogy a munkavégzés hatékony legyen, lehetőleg oda kell irányítani a dolgozókat, ahol a legnagyobb teljesítményt képesek produkálni.

A hajdani Kossuth Bányászterületén 1982 óta működik a munkalélektani labor. Az ide irányított dolgozókról, a mintegy másfél-két órás vizsgálat során 120 paraméter alapján alakul ki az a vélemény, javaslat, amelyet a labor vezetője megküld a munkahelynek. Legnagyobb számban új felvételeseket fogadnak, de sokan vannak azok is, akik időszakos vizsgálaton vesznek részt, illetve akiket a gyakori baleset miatt küldenek kontrollra. A munkalélektani labor tulajdonképpen tükröt tart a vállalat, az üzemek vezetői elé, amelyből megállapítható a jelenlegi állomány egészségi állapota, illetve az, hogy milyen irányban változik a dolgozók munkavállaló képessége. Arról, hogy a munkahelyek mennyire tartanak igényt erre a visszajelzésre, s hogy milyen változások várhatók a labor tevékenységét illetően, Pintér János

nost, a munkalélektani laboratórium vezetőjét kérdeztük meg:

— Még 1983-ban mindössze 900, inkább csak a komlói üzemek dolgozóinál végeztünk ilyen jellegű vizsgálatot, ma már valamennyi vállalati munkahelyre kiterjesztettük tevékenységünket. Az elmúlt évben csaknem 3000-en fordultak meg nálunk — magyarázza a laborvezető.

— *A munkaadók elfogadják az önök véleményét?*

— Mi nagyon komolyan vesszük ezt a feladatot, és igyekszünk a lehető legkisebb hibaszázalékkal dolgozni. Úgy érzem, ezt a körülményt méltányolják az üzemek, mert alig fordul elő, hogy felülbírálnák, vagy nem vennék figyembe javaslatunkat. Kétségtelen, hogy ahol nagyon kevés a munkaerő, engednek a követelményekből, de nem ez a jellemző.

— *Hogyan érinti önöket az, hogy július elsejétől az üzemeknek kell vál-*

laniuk a vizsgálat költségeit, ami személynként ezer forint?

— Egyelőre nem érezzük a visszatartó hatását, mert nem csökkent a hozzánk küldött dolgozók száma.

— *Mi lesz, ha ez mégis bekövetkezik?*

— Ezzel is számoltunk, mert amikor elkészítettük azt a megállapodást, amely szerint július 1-jétől vállalatközi formában visszük tovább ezt a tevékenységet, 1000 vizsgálatra kalkuláltuk a rentábilis működést, a kapacitás többi részére pedig külső megrendelést is teljesíthetünk. Ez jelentősen megnövelheti a bevételünket, s így fejlesztésre és korszerűsítésre az eddiginél nagyobb lehetőség ígérkezik. A megállapodás azt is tartalmazza, hogy az üzemek igénye továbbra is elsődleges.

— *Ezek szerint ön kedvezőnek ítéli meg ezt a változást?*

— Igen, mert nagyobb lesz a működési szabadságunk és módunk nyílik arra, hogy olyan körülményeket teremtsünk, amellyel méginkább segíteni tudjuk a munkahelyi követelmények és a dolgozói képességek közötti összhang megteremtését.

Varga József

Ami a szem-szájnak ingere — avagy karácsonyi vásár Komlón

A kollektívák maguk akarják irányítani életüket

Semmit nem tettek a megújulásért

Több mint fél esztendő telt el azóta, hogy a Minisztertanács döntött a szocialista versenymozgalom megszüntetéséről. A döntést maga az élet kényszerítette ki, mivel az utóbbi években a megváltozott gazdasági körülmények, a tudati átalakulás túlhaladták azokat a formákat, amelyek korábban a szocialista munkaverseny lényegét adták. Formálissá, erőltetetté lettek a vállalások, és elvesztették korábbi kohéziójukat a munkahelyi közösségek.

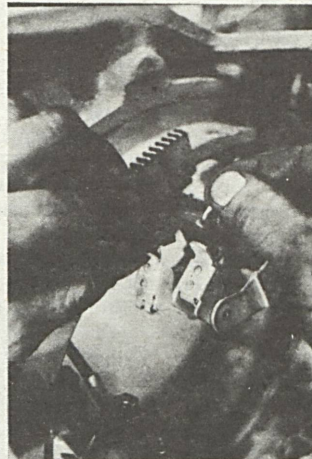
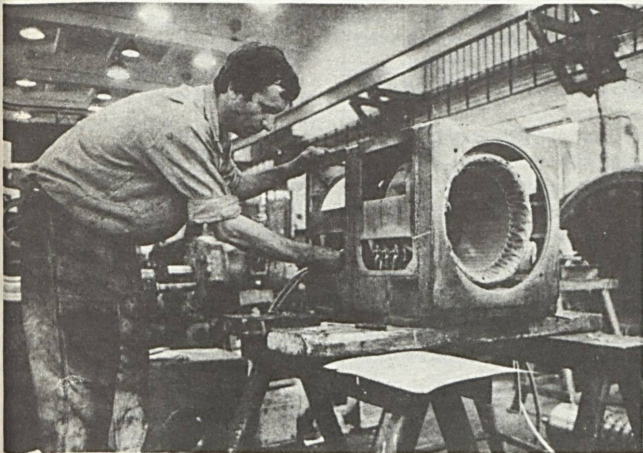
A Mecseki Szénbányánál is ugyanezek a körülmények motiválták a mozgalmat, annak ellenére, hogy bizonyos sajátos vonások miatt talán a bányászok között valamivel dinamikusabb volt a közösségek

összetartó ereje. Persze napjainkban a vállalatnál is padlóra került a mozgalom, elsősorban azért, mert senki nem állt az élére a megújulásnak.

Ez év tavaszán, sőt még a már végén is, így fogalmaztak egyes vezetők: szükség van a brigádok erejét teremtő erejére, hiszen továbbra is csak a már oly sokszor bizonyított összefogással tudjuk megvalósítani termelési céljainkat. Sajnos a szólamokon kívül semmi egyéb nem történt, még a szakszervezet sem tett különösebben sokat azért, hogy valamilyen módon összefogja az alulról jövő kezdeményezéseket. Végül a kollektívák maguk adták meg a választ a bizony-

talankodóknak. Több üzemben is kinyilvánították: nincs szükségük sem a szocialista munkaversenymozgalomra, sem más, a korábbi formalításokat óhatatlanul magukban hordozó szervezeti formákra. Hagyják békén a kollektívákat, hadd alakítsák önállóan saját közösségeik életét. Annit kérnek csupán: fogalmazzák meg egyértelműen és reálisan a munkaprogramot, biztosítsanak szervezett körülményeket a feladatok teljesítéséhez, s hogy fizessék meg tisztességgel az elvégzett munkát. Azt is várják, hogy döntéseiknél minden egyébben szemben az embert, a dolgozó érdekeit tekintés elsődlegesnek.

(— ga —)

A különleges motorokat javítja

Bodal József gyermekkori álmában sem a Villamos Üzem központi javítóműhelye szerepelt a kiténtelt helyen, és mai fejjel sem biztos, hogy az itteni villanszerelői állását választaná a legszívesebben. Ha csak a szakmán belül tudna elhelyezkedni, akkor is kapásból több olyat tud sorolni, ahol a fizetések jóval kedvezőbbek. Elég ha csak a valamikori munkatársalát említi, akikkel az építőiparban még együtt kezdtek 1976-ban. Azóta persze sok idő telt el. 1980-ban meg is házasodott, és egy kertvárosi szövetkezeti lakásba költöztek, amit már ki is nőttek, hiszen ősszel már iskolába megy a leányuk, akivel együtt hárman lakják a másfél szobát. A műhelyben meg szép lassan a legnehezebb feladatokkal is megbízták: általában a különleges motorokat javítja.

Fotó: Tóth L.

Lesz-e munkahelyi versenymozgalom?

Jobban kellene ösztönözni a helyi kezdeményezéseket

Az utóbbi időben gyakran elhangzik a kérdés a munkahelyeken: mi lesz a versenymozgalommal, a munkahelyi brigádokkal? Hogyan fogják össze a kollektívákat? Lesz-e vállalati vagy üzemi szintű versenyprogram? Bár a korábbi szocialista versenymozgalmat megszüntető minisztertanácsi határozat óta hónapok múltak el, de a kollektívák még mindig nem kaptak választ arra, hogyan tovább. Volt ugyan kezdeményezés a különböző versenyformák folytatására, de ezek nem találtak megfelelő fogadtatásra. A témában, a versenymozgalom irányítására, szervezésére és koordinálására létrehozott versenyiroda vezetőjét, Nábob Györgyöt kérdeztük meg. Arra kerestük a választ, hogy az elmúlt hónapok alatt mit tettek a mozgalom megújítása érdekében.

— Azt követően, hogy az élüzem cím, a Kiváló Brigád és más elismerésekre vonatkozó javaslatunkat a titkári testület és a brigádvezető-küldöttek tanácskozása csaknem teljes egészében elvetette, nem tudunk előre lépni. Az a régi gyakorlat, hogy felülről, a vállalat határozta meg a versenymozgalom tartalmát, lényegét és az értékelési formákat anélkül, hogy ebben az üzemi érdekek megfelelő szerepet kaptak volna, már nem járható. Ezért most elsősorban az üzemi kezdeményezéseket várjuk, mivel teljes egészében az üzem hatáskörébe került a versenymozgalom, és az értékelést is ott kell elvégezni.

— *Azzal, hogy a vállalat ezt a feladatot átruházta, még nem változtak meg a mozgalom feltételei?*

— De a gazdálkodó egységek szabad kezet kaptak ahhoz, hogy a saját körülményeikhez igazítsák, csak élni kellene ezekkel a lehetőségekkel. Sajnos az üzemek nagyon is megszokták, hogy mindent elvégeztek helyettük a versenymozgalmat illetően. Úgy látszik, ebből a gyakorlatból nehéz váltani.

— *Miért nem szorgalmazzák önök is ezt a váltást az üzemi versenytitkárokon keresztül?*

— Mi már többször tettünk arra kísérletet, de eredménytelenül.

— *Talán nem volt elég aktív ez a próbálkozás, hiszen a vállalati versenyiroda léte elsősorban attól függ, hogy lesz-e munkahelyi versenymozgalom?*

— Sajnos zsákutcába kerültünk és egyre több az akadálya annak, hogy megfeleljünk feladatainknak. Pedig nagyon sok az olyan kollektíva az üzemekben, amelyek tovább élnek a közösségi életet és igénylik a törődést...

A körülmények ismeretében megkérdeztük Balás László vezérigazgató-helyettesét, hogyan látja a brigádmozgalom jövőjét, szükségesnek tartja-e vállalati versenyiroda további működtetését?

— A brigád- és munkaverseny-mozgalomnak nagy szerepe volt a vállalat eddigi eredményeiben, ezért feltétlenül fontosnak tartom, hogy továbbra is igénybe vegyük a mozgalomban rejlő hatalmas tartalékokat. De hogy milyen formában, azt a munkahelyi kollektívák döntsék el. Remélem, hogy a brigádvezetők tervezett tanácskozása minderre választ ad. Ami pedig a kérdés második részét illeti, annyit mondhatok, hogy a versenyiroda létszámát máris csökkentettük egy fővel, és mivel már a termelési osztályhoz tartoznak, feladatuk egy részét is onnan kapják. Hogy ott mi a dolguk, és mennyire van kihasználva munkaidejük, nem tudom megmondani...

V. J.

Akik milliókról döntöttek

A bankuralom korszakában a pénzemberek szerepe hihetetlenül megnőtt.

A nagyvállalatok gazdasági folyamatának középpontjába egyre inkább a pénzgazdálkodást vezérlő részlegek, teamek kerülnek.

Nem kivétel ez alól a Mecseki Szénbányák sem, ahol a dr. Kaiser László vezette pénzügyi osztály 17 fős kollektívája végzi az egyszerű földi halandónak kibogozhatatlanul bonyolult munkát. Szinte felsorolhatatlan, mi minden tartozik hozzájuk, költségvetési kapcsolatok karbantartása, vállalati adóügyek intézése, sőt a készpénzforgalom szervezése is. De említhetnénk a könyvelési funkciókat, a hitelek kezelését, a pénzügyi tanácsolást.

A pénzügyi osztály munkája azonban korántsem bürokratikus. Itt a vállalat pénzügyi naprakészségét kell biztosítani, s még ennél is többet, hiszen óráról órára (!) követni kell a kifizetéseket és a bevételeket.

— A létszámunk nem csökkent, de a feladatok sokszorosára növekedtek — hallom dr. Kaiser Lászlótól. — A jól felkészült közgazdasági végzettségű kollégák egyelőre bírják erővel, bár az állandó figyelem, a döntések felelősségteljes volta komoly idegi megterhelést jelent. Az egyre szerteágazóbb üzleti kapcsolatok, az elburjánzó kisvállalkozások nem kis teherként jelentenek. A beosztott munkatársak egy-egy döntése nyomán több száz ezer forint forog kockán. Az osztályvezető milliós tételekről dönt.

Helyzetük korántsem könnyű, hiszen egy ilyen pénzügyi világban, mint a mai, hosszú távú stratégiák alkalmazására nincs lehetőség, s a napi döntések sem ellenőrizhetők érdemben később.

K. E.

A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt Baranya megyei vezetőségének állásfoglalása a mecseki szénbányászat jövőjéről

A Független Kisgazdapárt Baranya megyei vezetősége az 1989. december 9-én tartott ülésén foglalkozott a mecseki szénbányászat helyzetével, és erről az alábbi állásfoglalását hozza nyilvánosságra:

Hazánk természeti kincsei között, mint szilárd energiahordozó, a mecseki fekete kőszén egyedülálló nemzeti vagyon.

Szakmai körökben ismert, de a közvélemény előtt is tudott, hogy az úgynevezett líászprogram már születése pillanatában, sok tekintetben nélkülözötte a realitásokat, majd később, amelyeket a bányák felszámolására irányuló tervek ellen igyekeznek harcba állítani.

A bányászokdás léte és nemléte körüli bizonytalanság, a munkabérek stagnálása elriasztotta a munkavállalókat, szinte nullára csökkentette a szakmát tanulni akaró fiatalok érdeklődését, s ezt csak jelentős számú idegen munkaerő bevonásával lehetett némileg kiegyenlíteni. Ez a bizonytalanság és a szakma anyagi igényeinek kielégíthetlensége károsan hatott a munkamorálra is, minek egyenes következménye lett többek között a bányák állapotának helyenkénti katasztrofális állapota.

Napjainkban, amikor a hőerőművek világszerte reneszánszukat élik, a mecseki szénbányászat elsoványosítása vagy esetleges feladása a nemzetgazdaság elleni bűn, még akkor is, ha az elkövetkező néhány évben továbbra sem lesz nélkülözhető az állami költségvetés támogatása. A szakmát jól ismerők tudják, hogy a világ szénbányáinak közel háromnegyede rafizetéses, és csak állami támogatással tarthatók fenn. A

mélység felé haladás egyre költségesebb biztosítási módokat, egyre hosszabb szállítási útvonalakat, egyre nagyobb fajlagos fenntartási költségeket követel, s emellett a gáz-, a tűz- és a robbanásveszély egyre intenzívebb. Ismert, hogy mindezek a mecseki viszonyokra az átlagnál jóval jellemzőbbek.

A Kisgazdapárt a fentiek ellenére támogatja a mecseki szénbányászoknak azon józan és a nemzeti vagyont féltő, tisztességes törekvéseit, amelyeket a bányák felszámolására irányuló tervek ellen igyekeznek harcba állítani.

E pillanatban a fenti állásfoglalásunkon kívül természetesen nincs módunkban a mecseki szénbányászati kérdéskörrel foglalkozni. Bízunk azonban benne, hogy a következő szabad választások után az új parlamentnek már módja, sőt kötelessége lesz az akkori kormányzatot olyan pénzügyi-gazdasági intézkedések meghozatalára sarkallni, amelyek a nemzetgazdaság piacorientált szemléletéből fakadóan képesek lesznek a mecseki szénbányászatot nyereségesé tenni.

Megítélésünk szerint a mecseki szénbányáknál adottak azok a potenciális műszaki, gazdasági, szellemi erők, amelyek az évszázados múltira visszatekintő bányászatot a felvirágzás útjára vezethetik.

Bízunk benne, hogy segítő jószándékunk meghallgatásra és talán elfogadásra talál az érdekeltek minden körében — aminek reményében kívánunk a Mecseki Szénbányák minden dolgozójának erőt, egészséget és jó szerencsét!

A Független Kisgazdapárt
Baranya megyei vezetősége

Újból többletet hoznak a fejtések

Benne vannak a sűrűjében a Komló bányászati I. termelő körlet dolgozói. Jelenleg két fejtésben és négy elővájásban dolgozik az 575 fős körlet. Am ez a létszám sajnos csak papíron áll rendelkezésre, és ez jelenti a legtöbb gondot, ugyanis a kiesők aránya eléri a 30 százalékot.

Persze, azért vannak örömteli eredmények is. Ilyen a zobáki 11/2 telepi fejtés, amely túljutva a Dowty alatti szakaszon, küzdve a még mindig meglevő rendkívül változó légvágati szénmonoxid értékekkel, december közepéig a tervezett 8100 tonna helyett 11 860-at teljesített! A másik széntermelő munkahely, a K-3 koncentrációbéli 12/1-es telepi szelletes fejtés is túlteljesítette tervét: a 4500 tonna helyett 5220 tonnát adott ki.

S amennyire dícséretes az összteljesítmény, annyira szomorú az egy főre vetített termelékenység. A lengyel dolgozóknál nem az akarattal van baj, inkább a szakmai felkészültség hiányzik.

A 4 szén elővájó kollektíva közül három a várakozás felett produkált. A 111-es csapat sikerrel birkózik meg egy elmeddült szakaszon hajtott kerülő vágattal. A 128-as számú brigád ugyanennek a leendő fejtésnek a szállító vágatát készíti, míg a 123-as az üzem szempontjából nagyon fontos összekötő vágaton dolgozik. Ez utóbbi kollektívának alaposan meggyűlt a baja a hosszú szállítási útvonallal s a nem ritka üzemzavarokkal, valamint a mosztoha geológiai körülményekkel.

Újra van meglepetésember

Elsők a bajnokságban

Bár infarktust nem kaptak a komlói pingpong-rajongók a KBSK idei első meccse után, amikor is vereséget szenvedtek a Pécsi Gáz-műtől, de mindenesetre alaposan szíven találta őket a bányásznap vereség. Sok kételkedő már akkor temette a csapatot, akik alaposan rációfoltak a kishitűekre. Csak két döntetlent — a feljutást célzó Tolna és a mindig erős Enying ellen — engedtek az NB III-as mezőnynek, s a másik hat mérkőzésen — a Kaposvár kivételével — szinte kiűtötték az ellenfeleket.

S mire vége lett a szezonnak, az első helyen találta magát a kék-fehér gárda, ahol ha lassan is, de tovább folytatódik a fiatalítás.

Ennek látszólag ellentmond a ve-

A két pont (és a győzelem) a legfontosabb

A listavezető NB III-as kosarásányok egy nyomasztó lelki tehertől „szabadultak meg” a Paksi Atomerőmű SE elleni vereséggel. Ugyanis addig az összes mérkőzésüket megnyerték, s a nem mindennapi széria sokakban gerjesztett káros feszültségeket. A Bonyhád elleni idegenbeli találkozó volt hivatott arra a kérdésre válaszolni, hogy csak egy apró, de elkerülhetetlen kisiklás volt a paksi meccs, vagy egy gyengébb sorozat kezdődik.

Szerencsére az első megállapítás bizonyult igaznak, s ha nehezen is, néhol fogcsikorgatva, de nyert a Bányász. Lassan lendültek bele a lányok, ez meg is látszott az első félidei dobóteljesítményen. Aztán a második játékrészben kijött a két csapat közötti kondíciókülönbség, és a biztos győzelmet már semmi sem fenyegette.

Bonyhád-Komlói Bányász 47-66 (21-25). Komlói Bányász: Mituk 6, Vámos 15, Mogyeri 14, Batánovics 2, Preloger 23. Cserék: Ujvári 6, Kántor, Vogycska, Ungi.

Ezt követően január 19-ig szünetel a bajnokság, s a folytatás első mérkőzését ekkor játsszák Komlón a Szigetvár ellen.

terán Arató Csaba szerepeltetése. Ám nélküle elképzelhetetlen egy győztes komlói csapat (a Gázmű ellen is hiányzott). 32 partijából 30-at megnyert, és még mindig messze kimagaslik a mezőnyből.

Leipold harmatos őszi eleji formája pont(ok)ba került a csapatnak, és a korábbi biztos kezdőember akkoriiban ki is maradt egy-két találkozórol. Aztán a hajrában újra régi erőnyeit csillogtatta meg, s úgy tűnik, lezárult a korábbi gyenge széria.

Schmidt a másfél évnyi katonaidő alatti kihagyást még nem tudta ellensúlyozni. Az edzés- és versenyhiány rányomta bélyegét az eredményességre. Ám a felzárkózás csak idő kérdése, vele mindenképpen nyert a szakosztály.

Rajnai József edzőként is vállalta kényszerűségből a játékot. S a csapatmeccseken nemcsak statisztált, hanem második legeredményesebbként alaposan hozzájárult az őszi első helyhez.

A kék-fehérek idei meglepetés-

Kóhalmi Endre

Országos döntőbe jutottak

Megyei diákolimpia. Ásztalitenisz. Általános iskolások csapatversenye: 1. Komlói Fürst Sándor úti iskola (Balogh Zsolt, Nagy Zoltán). Egyéni: 1. Balogh, 2. Márton Roland. A győztesek és Márton az országos döntőbe jutottak. A középiskolás leányok versenyében a Steinmetz Miklós Szak-középfiskola csapata 2. lett.

Drinóczi: három ezüst

December közepén rendezték a megyei asztalitenisz-bajnokságot. A komlóiak közül Drinóczi Livia szerepelt a legjobban, aki három ezüstérmet szerzett. A II. osztályú egyéniben, párosban Áccsal és vegyes párosban Leipolddal az oldalán. A harmadosztályúak versenyében a férfiaknál Schmidt, a nőknél Szokai lett harmadik.